

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 19 mei 2020 met nummer RvVb-UDN-1920-0861
in de zaak met rolnummer 1920-RvVb-0561-UDN

Verzoekende partij	de LEIDEND AMBTENAAR van het agentschap ONROEREND ERFGOED vertegenwoordigd door advocaat Veerle TOLLENAERE met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Koning Albertlaan 128
Verwerende partij	de deputatie van de provincieraad van WEST-VLAANDEREN
Tussenkomenende partij	de bv LUPAN vertegenwoordigd door advocaat Katia BOUVE met woonplaatskeuze op het kantoor te 8420 De Haan, Mezenlaan 9

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 30 april 2020 de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging, en de vernietiging, van de beslissing van de verwerende partij van 19 maart 2020.

De verwerende partij heeft het administratief beroep van de verzoekende partij tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de stad Brugge van 27 oktober 2017 ontvankelijk, maar ongegrond verklaard.

De verwerende partij heeft aan de tussenkomenende partij onder voorwaarden een stedenbouwkundige vergunning verleend voor het vernieuwen van een bestaande terrasoverkapping op een perceel gelegen te 8000 Brugge, Pandreitje 1, met als kadastrale omschrijving 2de afdeling, sectie B, nr. 1163A.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De tussenkomenende partij vraagt met een e-mailbericht van 5 mei 2020 in de procedure tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid tussen te komen.

De verwerende partij dient geen nota in met opmerkingen over de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, maar bezorgt wel het administratief dossier.

De argumentatie van de tussenkomenende partij over de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid is vervat in haar verzoekschrift tot tussenkomst.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid op de openbare zitting van 6 mei 2020.

De procespartijen hebben ingestemd met het schriftelijk behandelen en in beraad nemen van de vordering met toepassing van artikel 16 van het DBRC-decreet, zoals mogelijk gemaakt door artikel 6, laatste lid van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 2020 tot uitvoering van artikel 5 van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, wat betreft de proceduretermijnen die gelden voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Handhavingscollege.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

De tussenkomende partij dient op 26 juli 2017 bij het college van burgemeester en schepenen van de stad Brugge een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor “het vernieuwen van een bestaande terrasoverkapping” op een perceel gelegen te 8000 Brugge, Pandreitje 1.

Het perceel ligt, volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan ‘Brugge - Oostkust’, vastgesteld met een koninklijk besluit van 7 april 1977, in woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde.

Het perceel ligt ook binnen de afbakening van het Unesco Werelderfgoed Brugge.

Het pand is opgenomen op de Inventaris Onroerend Erfgoed.

Het perceel ligt ook binnen de afbakening van het definitief beschermd stadsgezicht “Vismarkt, het Huidenvettersplein en de Rozenhoedkaai met omgeving”, goedgekeurd bij ministerieel besluit van 12 november 2018 (B.S. 27 december 2018).

Er is geen openbaar onderzoek georganiseerd.

Het agentschap Onroerend Erfgoed adviseert op 1 september 2017 ongunstig.

De Raadgevende Commissie Stedenschoon adviseert op 7 juli 2017 ongunstig.

De gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar adviseert op 20 oktober 2017 ongunstig.

Het college van burgemeester en schepenen van de stad Brugge verleent op 27 oktober 2017 onder voorwaarden een stedenbouwkundige vergunning aan de tussenkomende partij.

Tegen deze beslissing tekent de verzoekende partij op 12 december 2017 administratief beroep aan bij de verwerende partij.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert in het verslag van 26 januari 2018 als volgt dat administratief beroep in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning te weigeren:

“ ...

4B TOETSING AAN WETTELIJKE EN REGLEMENTAIRE BEPALINGEN

...

De aanvraag moet voldoen aan het reglement betreffende vaste horecaterrassen op het openbaar domein.

In art. 3 wordt bepaald dat voor de toekenning van een vergunning rekening gehouden wordt met de beschikbare ruimte, met inbegrip van voldoende doorgang voor het voetgangersverkeer.

Art. 6 bepaalt dat de vergunning precair is wat wil zeggen dat deze steeds kan aangepast worden of ingetrokken om redenen van algemeen belang. Art. 8 bepaalt dat er voor bepaalde straten en pleinen een specifieke regeling kan worden vastgesteld onder meer wat betreft zonering, uitzicht, inrichting, en materialen van de vaste terrassen. Art. 18 bepaalt wat er kan gebeuren bij inbreuken op het reglement.

In 1985 werd een precaire vergunning verleend voor het plaatsen van een vast terras. Er was toen geen reglementering inzake vaste terrassen. Van het voorliggende terras kan gesteld worden dat het de doorgang belemmert van de voetgangers. Deze moeten letterlijk op de rijweg stappen omdat het voetpad en de parkeerplaatsen ingenomen worden.

Het instandhouden van het stadslandschappelijk waardevol karakter van de binnenstad is een zaak van algemeen belang. Er kan gewezen worden op het feit dat de binnenstad van Brugge erkend is als Unesco werelderfgoed.

Een uniforme regeling voor dergelijke terrassen dringt zich op.

Aangezien het om een precaire vergunning gaat is het bij voorliggende aanvraag voor het vernieuwen van de terrasconstructie van belang om af te wegen of dergelijk terras op deze beeldbepalende plaats wenselijk is. Er kan gewezen worden op het feit dat de context na 30 jaar sterk gewijzigd is (Unesco Werelderfgoed geworden, gelegen in beschermd stadsgezicht).

...

4C BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

De aanvraag betreft het vervangen van een terrasconstructie op de hoek van de Braambergstraat en het Pandreitje. De horecazaak is zeer beeldbepalend als men vanaf de Dijver richting de Vismarkt gaat.

Er was een voormalig terras dat zonder in het bezit te zijn van een vergunning afgebroken werd en waarbij gestart was met de aanleg van een nieuw terras.

Er wordt voorzien in een terrasconstructie met heel wat verticale steunpunten (in het midden zelfs dubbele steunpunten) en dwarse verbindingselementen. Deze constructie is weinig esthetisch en ontnemt het zicht op de waardevolle langsgewel. Bovendien is de constructie op deze plaats gewrongen tussen de gewel en de bomen.

Een eenvoudiger structuur zou hier beter passen in het straatbeeld. Hierbij kan gedacht worden aan een open terras met een zonneluifel. De voorgestelde constructie, die zowat aan alle zijden afsluitbaar is, is te opvallend in het straatbeeld aanwezig. Bovendien wordt het openbaar domein daardoor steeds meer geprivatiseerd.

Het terras verhindert het gebruik van het voetpad en van heel wat parkeerplaatsen in de zomer. Er zou kunnen gedacht worden aan een opstelling van het terras tussen de bomen waarbij het voetpad niet gehinderd wordt.

Er kan gevreesd worden voor een grote precedentswaarde. In het dossier wordt onder meer verwezen naar een bestaande terrasconstructie bij Tom Pouce op de Burg. Toch blijkt deze vergelijking niet helemaal op te gaan omdat de ligging anders is. De Tom Pouce is gelegen aan een groot plein en het is bovendien een minder geslaagd voorbeeld dat op vandaag niet meer zou vergund worden gezien de ligging in een binnenkort beschermd stadsgezicht.

In het verslag van de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar wordt melding gemaakt van een visievorming voor de terrassen ter hoogte van de Markt waarbij zowel de Stad, Onroerend Erfgoed als de constructeur/leverancier samen tot een compromisvoorstel willen komen. Er blijken esthetischer alternatieven te bestaan die ruimtelijk beter inpasbaar zijn. Het gaat om constructies met minder verticale stijlen (grotere overspanningen) en zonder horizontale verbinding tussen de steunelementen.

Het is aangewezen om ook voor deze beeldbepalende locatie binnen het toeristische centrum te streven naar een visievorming en geen ad hoc beslissingen te nemen.

Uit het beroepschrift kan opgemaakt worden dat het CBS een standpunt heeft ingenomen inzake terrasoverkappingen waarbij beslist werd om de vervanging van bestaande en vergunde terrasoverkappingen principieel toe te staan voor zoverre de overkapping zich niet binnen een beschermd stads- of dorpsgezicht situeert, deel uitmaakt van een beschermd monument of er geen andere bepalingen zijn die de vergunbaarheid in het gedrang brengen.

Voor deze terrasoverkapping moet benadrukt worden dat deze in de toekomst wel zal behoren tot een beschermd stadsgezicht en het daarom niet aangewezen is om de aanvraag op dit ogenblik te vergunnen. Een dergelijke gesloten terrasoverkapping is op deze beeldbepalende plaats niet passend.

Bovendien is er twijfel of de terrasoverkapping ooit vergund werd en gaat het hier misschien wel over een bestaande maar niet noodzakelijk over een vergunde overkapping.

Door het CBS wordt de nieuwe toestand vergeleken met de aanwezige toestand en wordt gesteld dat de bijkomende impact de onmiddellijke omgeving niet onomkeerbaar en onaanvaardbaar verandert. Toch is het nodig om te evalueren of de bestaande constructie, die dateert van zeer lang geleden nog wel passend is in deze stadslandschappelijk waardevolle omgeving.

...

Na de hoorzitting van 6 februari 2018 verklaart de verwerende partij het administratief beroep op 8 maart 2018 ongegrond en verleent een stedenbouwkundige vergunning.

De Raad verwerpt met het arrest van 8 mei 2018 met nummer RvVb/UDN/1718/0848 de vordering van de verzoekende partij tot schorsing, bij uiterst dringende noodzakelijkheid, van de tenuitvoerlegging van die beslissing omwille van de uitvoering, op dat ogenblik, door de (tijdelijke) plaatsing van de (vernieuwde) terrasoverkapping, van de met de beslissing verleende vergunning.

De Raad schorst vervolgens, met het arrest van 12 mei 2019 met nummer RvVb/UDN/1819/0727, na de indiening door de verzoekende partij van een nieuwe vordering tot schorsing, bij uiterst dringende noodzakelijkheid wel de tenuitvoerlegging van de beslissing van 8 maart 2018.

Met het arrest van 10 september 2019 met nummer RvVb-A-1920-0035 vernietigt de Raad de beslissing van 8 maart 2018.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar herneemt in het verslag van 19 december 2019 integraal het verslag van 26 januari 2018 omdat er geen nieuwe elementen zijn om een ander standpunt in te nemen en adviseert het administratief beroep gegrond te verklaren en een stedenbouwkundige vergunning te weigeren.

Na de hoorzitting van 14 januari 2020 verklaart de verwerende partij het administratief beroep op 19 maart 2020 ongegrond en verleent als volgt onder voorwaarden een stedenbouwkundige vergunning:

“...
“

Het advies van agentschap Onroerend Erfgoed is ongunstig. In het advies wordt er vooreerst duidelijkheid gevraagd over de huidige situatie. Er is al een windscherm geplaatst (in combinatie met een bloembak) maar het plan voorziet een andere oplossing aan de kopse kanten met verschuifbare panelen. Er wordt door het agentschap ook gewezen op de mogelijkheid om deze constructie ook aan de voorzijde af te sluiten bij regenweer. Het gesloten terras staat gedrongen tussen de historische langsgevel en de bomenrij, zo wordt verder opgemerkt in het advies. Er wordt benadrukt dat het volume de historische baksteenarchitectuur en het typerende straatbeeld van het Pandreitje visueel verstoort.

Het agentschap ervaart de boogvorm en het witte zeildoek als storend.

Het agentschap stelt voorstander te zijn van een open terras met parasols of een gevelluifel. Het terras bestaat bij voorkeur, uit een houten vlonder met metalen balustrade (zonder bloembakken).

In het advies van het agentschap wordt aangedrongen op een visievorming en de opmaak van een nieuw terrasreglement dat kan dienen als leidraad bij de beoordeling van terrasconstructies in de toekomst.

De deputatie kan zich niet vinden in dit advies. Eerst en vooral is er op vandaag reeds een overdekt terras aanwezig en vergund sinds 1983. Het gaat dan ook niet op om te stellen dat de Brugse binnenstad en de historische baksteenarchitectuur visueel verstoord worden door het terras. De aanvrager meldt op de hoorzitting dat de overkapping gebaseerd is op het terras van Tompouce op de Burg. Het Agentschap Onroerend Erfgoed heeft voor deze aanvraag een gunstig advies verleend. De stad kan dan ook gevolgd worden wanneer zij stelt dat er met twee maten en twee gewichten geadviseerd wordt en dat er een duidelijke visie/lijn moet zijn. De stad is van oordeel dat bestaande vergunde terrassen kunnen vervangen worden. Een terras is in de binnenstad noodzakelijk om een restaurant draaiende te houden. De binnenruimte is te beperkt om voldoende inkomsten te kunnen genereren. De stad wenst de horeca in de binnenstad behouden en is dan ook van oordeel dat het wijzigen van een vergunde terrasoverkapping niet visueel storend is. Er wordt gewerkt met een draagwerk in zwart aluminium en een oproldoek in grijs. De deputatie meent dat deze constructie geen afbreuk doet aan de historische waarde van de omgeving. Het advies van de Commissie Stedenschoon is ongunstig. Er wordt gesteld dat er nood is aan een breed gedragen visie en reglementering inzake deze terrassen. Er wordt

aangegeven dat de voorzijde van de terrassen steeds moet open zijn. Voor de zijkanten wordt geadviseerd om de schermen in functie van windvang te beperken in hoogte.

Bovendien worden rechte luifels verkozen boven de halfronde oplossingen. Ook preferereert de Commissie een donkere kleur.

Op de hoorzitting stelt de stad dat er een principiële beslissing is van het college van burgemeester en schepenen waarbij beslist is dat bestaande terrassen mogen heraanlegd worden. Uit de vergelijking van de foto's blijkt dat het aangevraagde een verbetering is, het creëert een opener gevoel dan de bestaande overkapping.

De RvVb had de beslissing van de deputatie vernietigd omdat de deputatie onvoldoende heeft gemotiveerd waarom het advies van Onroerend Erfgoed niet gevolgd werd.

Ondertussen is de plaats van de aanvraag opgenomen in een definitief beschermingsbesluit stadsgezicht Vismarkt, het Huidevettersplein en de Rozenhoedkaai van 12 november 2018.

“Braambergstraat nummer 2, hoekpand bij het Pandreitje, zogenaamd "De Tanghe". Diephuis van drie traveeën breed aan de Braambergstraat en twee traveeën diep aan het Pandreitje.

Gebouwd in de 17de eeuw. Achterbouw in neo-barokke stijl van 1972-1974.

Verankerde bakstenen trapgevel gericht naar de Braambergstraat. De begane grond had oorspronkelijk een tweeledige indeling (zie geblokte ontlastingsbogen). Sinds 1972 vierledig puivenster met natuurstenen tussenstijlen en afgeschuinde dagkanten. Op de bovenverdieping en de zolderverdieping rechthoekige vensters met afgeschuinde dagkanten, strek en geblokte ontlastingsbogen aanleunend bij de lokale barok. In de top een husbalkgat.

Aan het Pandreitje een lijstgevel met centrale getrapte top. Net linker bovenvenster is een gedicht zandstenen kruiskozijn onder geblokte ontlastingsboog. De gevel is opengewerkt met rechthoekige vensters onder strek en voor de zolder met bijkomende afgeschuinde dagkanten en geblokte ontlastingsboog. Neo-barokke aanbouw van vier traveeën breed getypeerd door een centrale tuitgevel, kruiskozijnen en geblokte ontlastingsbogen met mascaronsluitstenen.”

Voor de plaats van de aanvraag worden er geen specifieke maatregelen opgelegd, er zijn wel algemene maatregelen waarbij de volgende van belang is:

“Het is wenselijk dat storende ingrepen worden verwijderd en dat men hierbij teruggaat naar een meer historische toestand indien deze gedocumenteerd is. Onder storende ingrepen kan men onder meer verstaan: het beschilderen van een onbeschilderde gevel, het wijzigen van gevelopeningen, het verwijderen van historische elementen en materialen, het plaatsen van constructies die het historische architecturale beeld verstoren.”

Tijdens de hoorzitting stelt het Agentschap dat de aanvraag in strijd is met dit beschermingsbesluit en dus niet vergunbaar is. De deputatie kan dit niet volgen. Het voorzien van een terrasoverkapping verstoort de historisch architecturaal beeld niet van het

stadsgezicht niet. Dit geldt in de eerste plaats omdat er in de omgeving tal van gelijkaardige constructies te vinden zijn.

Een belangrijk element is de historische baksteenarchitectuur. Sinds begin van de 20e eeuw heeft dit pand (en heel wat omliggende handels- en horecazaken) een zonneluifel (cfr. fotomateriaal 1903) die impact heeft op de zichtbaarheid van de gevel aan de kant van Pandreitje wanneer men van de Rozenhoedkaai/Dijver komt. De platanen en de geparkeerde auto's (tijdens de winterperiode zonder terras) aan de kant van Pandreitje verstoren ook het zicht naar de gevel aan de kant van Pandreitje.

De terrasconstructie heeft geen gesloten karakter. Het voorstel betreft een terrasconstructie waarvan de voorzijde open is (enkel doorzichtig rolgordijn aanwezig dat kan worden neergelaten bij regenweer) en de zijkanten volledig in glas zijn. De historische baksteenarchitectuur is dus optimaal zichtbaar gelaten.

Het betreft een omkeerbare ingreep. Het terras wordt conform het reglement voor de horecaterrassen dd 24/09/2019 integraal weggenomen in de periode tussen de laatste dag van de Kerstvakantie en de eerste zaterdag van de Paasvakantie. De regels van het reglement horecaterrassen maken zelf reeds een onderscheid tussén terrassen binnen en buiten een beschermd stadsgezicht. Het terrasreglement houdt dus rekening met de impact van een terras op de erfgoedwaarden binnen een beschermd stadsgezicht en voorziet daarom dat een vast terras in deze zones maar tijdelijk mag worden opgebouwd. De aanvragers respecteren de bepalingen uit het terrasreglement.

Volgens het Agentschap is de gekozen boogvorm nefast voor het historisch straatbeeld.

De boogvorm heeft praktische voordelen (zoals voorkomen van doorzakken bij veel neerslag) tegenover een klassieke hellende luifel. De sobere hedendaagse vormgeving sluit aan bij vergunde terrasconstructie met boogvorm van de horecazaak aan de overzijde van de straat ("t Klein Venetië") en is wel compatibel met het historisch straatbeeld gezien de voorgestelde zeer transparante constructie zelfs meer zichtbaar laat van de historische baksteengevel dan een klassieke hellende luifel.

Er is ook nog een probleem met de kleur van het zeildoek. Aanvrager stelt op de hoorzitting dat het zeildoek vervangen zal worden door een zeildoek in een donkere kleur (donkergroen of zwart zoals aangegeven in het advies van De Raadgevende Commissie voor Stedenschoon van de stad Brugge dd. 07juli 2017).

Uit deze motivering blijkt duidelijk dat de aanvraag het historisch beeld van het stadsgezicht niet verstoort. De stad heeft ondertussen, in overleg met het Agentschap Onroerend Erfgoed, een terrasreglement opgemaakt en de aanvragers stellen dat zij dit reglement zullen opvolgen. Uiteraard is het aan de stad om te zorgen voor de handhaving van dit reglement.

De deputatie stelt bovendien vast dat er moet teruggedaan worden naar de historische toestand indien deze gedocumenteerd is. Zoals reeds gesteld, is voor de plaats van de aanvraag de kant Braambergstraat beschreven en gaat het over de trapgevels. De plaats van de aanvraag is aan de andere kant gelegen, namelijk in Pandreitje en niet in de Braambergstraat. Het voorzien van een terrasoverkapping in Pandreitje doet op geen enkele wijze afbreuk aan deze trapgevels aangezien deze zich bovenaan bevinden. Gelet op de breedte van de straat is het bijna onmogelijk om de trapgevels en de terrasoverkapping in één beeld te zien, ofwel ziet men de terrasoverkapping ofwel de

trapgevels. Dit toont dan ook dat de terrasoverkapping geen afbreuk doet aan de historische waarde van het stadsgezicht.

...

5C BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

De aanvraag betreft het vervangen van een terrasconstructie op de hoek van de Braambergstraat en het Pandreitje. De horecazaak is zeer beeldbepalend als men vanaf de Dijver richting de Vismarkt gaat.

De deputatie is van oordeel dat het standpunt van het college van burgemeester en schepenen moet gevolgd worden en dat de aanvraag moet vergeleken worden met de reeds vergunde terrasoverkapping van 1983. In vergelijking hiermee wordt er geen bijkomende hinder veroorzaakt voor de omgeving. De aanvraag voorziet zelfs een opener en mooiere afwerking dan hetgeen nu aanwezig is. De stad hanteert de visie dat de bestaande terrassen mogen vervangen worden. Bij een aanvraag voor een nieuw terras of een nieuwe terrasoverkapping moet inderdaad in concreto en uitgebreid nagegaan worden of dit wenselijk is. Er mag echter niet vergeten worden dat de plaats van de aanvraag gelegen is in het centrum van Brugge, een toeristenstad bij uitstek waar horeca een essentieel onderdeel van vormt.

De deputatie kan de houding van de beroepsindiener bovendien niet volgen, aangezien ze in het ene dossier gunstig zijn en in een ander ongunstig. De aanvraag is volledig gelijk aan de aanvraag ingediend door Tompouce. Dit restaurant bevindt zich op de Burg in Brugge, een waardevoller plein is al moeilijk te vinden in Brugge. Voor deze terrasoverkapping was de beroepsindiener wel gunstig, terwijl de Burg beschermd is. De stad meent dan ook dat een weigering net een gevaarlijk precedent zou zijn. De ene restaurantuitbater mag een terrasoverkapping doen en de andere niet.

De aanvraag is functioneel inpasbaar in de omgeving. Aan de overzijde van de straat is er eveneens een overdekt terras gelegen.

De aanvraag is in overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening.

..."

Dat is de bestreden beslissing.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT SCHORSING BIJ UITERST DRINGENDE NOODZAKELIJKHEID

Uit het dossier blijkt dat de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT SCHORSING BIJ UITERST DRINGENDE NOODZAKELIJKHEID

Krachtens artikel 40, §2, eerste lid DBRC-decreet kan de Raad bij uiterst dringende noodzakelijkheid de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing bevelen op voorwaarde dat er uiterst dringende noodzakelijkheid wordt aangetoond en dat minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de vernietiging van de bestreden beslissing op het eerste gezicht kan verantwoorden.

A. Uiterst dringende noodzakelijkheid

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partij stelt met betrekking tot de uiterst dringende noodzakelijkheid:

“ ...

14. Bij de beoordeling van de uiterste dringende noodzakelijk dient rekening gehouden te worden met het voorwerp van de vergunningsaanvraag, in casu, van het oprichten van een terrasconstructie in een beschermd stadsgezicht.

Zoals hoger bleek is het gebouw gelegen binnen de afbakening van het Unescowerelderfgoed, binnen een definitief beschermd stadsgezicht en is het gebouw opgenomen op de Inventaris van het bouwkundig erfgoed.

De site is gelegen binnen het definitief beschermd stadsgezicht “Vismarkt, Huidenvettersplein en Rozenhoedkaai met omgeving”.

In het ministerieel besluit van 12 november 2018 worden in artikel 2 de erfgoedwaarden opgesomd : historische, architecturale, ruimtelijke-structurende, stedenbouwkundige en archeologische waarde.

Vervolgens worden de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken getypeerd van het stadsgezicht waaronder onder meer:

...

In de bijlage 2 (Fotoregistratie) bij het beschermingsbesluit wordt onder meer volgende foto opgenomen mbt het pand: ...

Door de bestreden beslissing, met name een vergunning tot het oprichten van een terrasconstructie binnen een beschermd stadsgezicht en binnen het Unescowerelderfgoed, wordt de verzoekende partij geconfronteerd met een dreigende schade aan dit waardevolle, beschermde, erfgoed.

Conform het reglement van de Stad Brugge betreffende vaste horecaterrassen op het openbaar domein (vastgesteld door de gemeenteraad op 24 september 2019) moeten de vaste terrassen binnen een beschermd stadsgezicht afgebroken worden op de 1e maandag na de kerstvakantie en terug opgebouwd worden op de donderdag en vrijdag voor de paasvakantie (zie stuk 12 – artikel 8.1.). De vaste terrasconstructie mag dus geplaatst en uitgebaat worden vanaf de eerste zaterdag van de paasvakantie tot en met de laatste zondag van de kerstvakantie. Dit is langer dan wat in het vroegere reglement was voorzien.

Gelet op de huidige maatregelen inzake Corona mag de vergunningverkrijger zijn zaak niet openen, maar dit zal wellicht over enkele weken wel het geval zijn. Het terras is op heden niet opgericht (zie stuk 15 – foto 26 april 2020).

Het valt dan ook te verwachten dat, gelet op het reglement, de verkregen vergunning en de houding in het verleden, het terras op heel korte tijd zal worden opgericht.

Enkel door het opstarten van een procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid kan dit worden voorkomen.

Van zodra het terras is opgericht, zal er immers geen dergelijke noodzakelijkheid meer voorliggen (vgl. RvVb/UDN/1718/0848 van 8 mei 2018).

Het hoeft geen betoog dat het vernieuwen van een terrasoverkapping zeer snel kan gebeuren. Deze werken behoeven weinig voorbereiding, te meer nu er reeds bepaalde werken zonder vergunning werden uitgevoerd (een verhoogde vloer van 60 cm hoog; omgeven door een leuning van metaal en op de kop van het terras twee bloembakken met windschermen).

Dit bleek reeds in 2018, na het bekomen van de later vernietigde vergunning van 8 maart 2018. De oprichting gebeurde toen tussen de neerlegging van het verzoekschrift bij uiterst dringende noodzakelijkheid van 26 april 2018 en de zitting van uw Raad op 3 mei 2018.

Er is aldus een ernstige indicatie dat de vergunninghouder op zeer korte termijn zal starten met de uitvoering van de vergunning en dat deze op zeer korte termijn volledig zal zijn uitgevoerd.

Gelet op het voorgaande zal de gewone schorsingsprocedure niet doeltreffend zijn voor de verzoekende partij.

Op het ogenblik dat door uw Raad een uitspraak zou kunnen worden gedaan, zal immers de vergunning, volledig zijn uitgevoerd en zullen de erfgoedwaarden zijn aangetast.

Ook een gewone schorsingsprocedure bij Uw Raad neemt ontegensprekelijk steeds enkele maanden in beslag.

Uw Raad oordeelde in verband met het voorliggende terras reeds in het arrest van 12 maart 2019 met nummer RvVb-UDN-1819-0727 :

...

Ook in een gelijkaardige zaak over terras aan de Vismarkt 4, dat zich binnen hetzelfde dorpsgezicht bevindt, werd een schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid toegestaan (RvVb-UDN-1819/0728).

Uw Raad oordeelde ook in andere gelijkaardige situaties (nr. RvVb/UDN/1516/0118 van 16 oktober 2015):

...

Tevens oordeelde uw Raad (RvVb 11 april 2016, nr. 1516/RvVb/0441/UDN; RvVb 6 mei 2016, nr. 1516/RvVb/0546/UDN).

...

En ook nog (17 januari 2017, nr. RvVb/UDN/1516/0495) :

...

15. *De verzoekende partij heeft met gepaste spoed en diligentie opgetreden. De betekening gebeurde bij aangetekende brief van 17 april 2020 aan het agentschap op dienst in Brugge (die gelet op de Corona-maatregelen, heel beperkt bemand is) en niet aan de raadsman (waar voor de procedure keuze van woonplaats werd gedaan).*

16. *De situatie die zal ontstaan bij de oprichting is duidelijk, aangezien deze reeds eerder was uitgevoerd en eenvoudig kan worden teruggeplaatst.*

In de eerdere procedure voegde de aanvrager foto's hiervan, maar daarbij werd het zeil opengelaten en de zijwanden niet aangebracht.

Uit de diverse adviezen (van het agentschap Onroerend Erfgoed, de gemeentelijke en provinciale stedenbouwkundige ambtenaar, dienst Stedenschoon, enz), alsook het beroepschrift, de replieknota en de andere procedurele stukken opgesteld door of namens het agentschap, blijkt dat deze gesloten constructie een aantasting inhoudt van de erfgoedwaarden die door het beschermingsbesluit worden erkend.

De constructie onttrekt tijdens het terrasseizoen (drie vierden van het jaar - vanaf de eerste zaterdag van de paasvakantie tot en met de laatste zondag van de kerstvakantie) een groot gedeelte van de gevel aan het zicht. Het terras bevindt zich deels op het voetpad en deels op de straat.

17. *Door de bestreden beslissing, met name een vergunning tot het oprichten van een terrasoverkapping binnen een beschermd stadsgezicht en binnen het Unescowerelderfgoed, wordt de verzoekende partij geconfronteerd met een dreigende schade aan dit waardevolle, beschermde, erfgoed.*

Uit de adviezen blijkt een verstoring van het historische architecturale beeld, wat overduidelijk een aantasting is van de erfgoedwaarden die door het beschermingsbesluit worden erkend.

Het betreft een aanvraag tot bouwen van een gesloten terrasconstructie. De gesloten terrasconstructie bestaat uit een verhoogde houten vloer met luifelconstructie op poten aan de voorzijde, afgesloten met twee glazen windschermen die tot boven gesloten zijn en de mogelijkheid om aan de voorzijde een doorzichtig rolgordijn naar beneden te laten bij regenweer, zodat de constructie volledig gesloten is. De toegang kan dan genomen worden via de glazen windschermen die open schuiven. Dit solitair gesloten terras tussen de bomen staat gedrongen tussen de historische langsegevel en de bomenrij. Het volume verstoort visueel de historische baksteenarchitectuur die kenmerkend is voor de Brugse binnenstad en het typerend straatbeeld van het Pandreitje. Noch de vorm noch het kleur integreren zich in het straatbeeld ten opzichte van de historische baksteenarchitectuur en zijn groene omgeving.

Daarenboven wordt door de gemeentelijke, de provinciale stedenbouwkundig ambtenaar en het agentschap Onroerend Erfgoed terecht opgeworpen dat de vergunning een grote precedentswaarde zal hebben.

De verzoekende partij ziet onder meer haar overheidstaak en bestuursopdracht waarmee ze belast is, verhinderd. Onroerend Erfgoed is een Agentschap van de Vlaamse overheid dat het onroerend erfgoed onderzoekt, inventariseert, beheert, beschermt en de informatie hierover ontsluit (zie het besluit van de Vlaamse regering van 14 mei 2004 tot oprichting

van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed, onder meer artikel 3, 2°).

Deze kerntaken worden door de bestreden vergunningsbeslissing aan het Agentschap ontnomen, omdat het beschermde stadsgezicht zal worden aangetast, ontsierd en beschadigd op basis van de bestreden beslissing.

Uw Raad oordeelde reeds in eerdere gelijkaardige geschillen dat de verzoekende partij, als beheerder en beschermer van het onroerend erfgoed in Vlaanderen, de ernst van het nadeel voldoende concreet en precies heeft aangetoond indien de sloop van een gebouw zou worden uitgevoerd en de werking van de diensten van de verzoekende partij dermate in het gedrang wordt gebracht dat zij haar taak als overheid niet meer naar behoren zou kunnen uitoefenen (zie RvVb 26 februari 2013, nr. S/2013/0039; RvVb 1 december 2015, nr. RvVB/S/1516/0316; RvVb 13 oktober 2015, nr. RvVb/S/1516/0099; RvVb 20 oktober 2015, nr. RvVb/S/1516/0129; RvVb 28 juli 2015, nr. RvVb/S/2015/0090; RvVb 11 april 2016, nr. 1516/RvVb/0441/UDN; RvVb 6 mei 2016, nr. 1516/RvVb/0546/UDN).

Uw Raad oordeelde reeds eerder in verband met het voorkomen van de aantasting van het beschermde dorpsgezicht (RvVb/UDN/1718/0668 van 19 maart 2018):

“De Raad begrijpt de uiteenzetting van de verzoekende partij, mede in samenhang met het door haar ingeroepen middel en gelet op haar decretale opdracht, in die zin dat zij de aantasting van het beschermde dorpsgezicht wenst te voorkomen. Niet enkel door het verhinderen van de sloop van de bestaande gebouwen, hetgeen thans niet langer mogelijk lijkt, maar ook door de bouw van de met de bestreden beslissing vergunde meergezinswoning.

...

2.2.

De concrete omstandigheden van het dossier leren de Raad dat de tussenkomen partij de afwikkeling van de procedure te gronde, dan wel van een desgevallend nog in te leiden vordering tot schorsing niet zal afwachten en dat deze derhalve te laat zullen komen. De tussenkomen partij heeft immers, wat weliswaar haar volste recht is, zodra mogelijk een aanvang genomen met de uitvoering van de bestreden beslissing middels de sloop van de op het perceel aanwezige gebouwen.

Er kan derhalve in redelijkheid aangenomen worden dat zij evenzeer spoedig een aanvang zal nemen met de oprichting van de vergunde meergezinswoning waardoor de door de verzoekende partij aangehaalde (verdere) aantasting van het beschermde dorpsgezicht (door de bouw van de meergezinswoning) zich zal verwezenlijken. De omstandigheid dat het perceel waarop de bestreden beslissing betrekking heeft zich aan de buitengrens van het beschermde dorpsgezicht bevindt, is in deze irrelevant.” (eigen aanduiding)

18. De vereiste uiterst dringende noodzakelijkheid is zonder twijfel opnieuw aanwezig.
...”

2.

De tussenkomen partij antwoordt:

“...

III. 1. DE VORDERING TOT SCHORSING BEHELST EEN ONGELIJKE BEHANDELING, EEN RECHTSONZEKERHEID EN EEN DISPROPORTIONALITEIT (rechtsverwerking) TEN NADELE VAN VERZOEKSTER IN TUSSENKOMST

Merkwaardig genoeg stelt verzoekende partij 1 dag laattijdig beroep in bij verwerende partij tegen de, in dezelfde periode, voor eenzelfde constructie, afgeleverde vergunning door CBS Brugge, voor het Klein Venetië, Braambergstraat 1, dus aan overzijde van de straat (zie stuk 11). De horecazaken van verzoekende partij tot tussenkomst en Klein Venetië, welke over elkaar gelegen zijn en waarop vanaf de brug over de reien een duidelijk globaal zicht kan worden genomen, hebben bij dezelfde leverancier eenzelfde wegneembare terrasconstructie besteld en hiervoor aanvraag ingediend bij het College van Burgemeester en Schepenen van de stad Brugge. Verzoekster tot tussenkomst ervaart het als een schending van het gelijkheidsbeginsel dat verzoekende partij, toch een overheid, wel in beroep opkomt tegen haar vergunning doch dit niet doet ten aanzien van Klein Venetië. Het gegeven dat verzoekende partij “één dag na de beroepstermijn” alsnog beroep instelt bij de verwerende partij, overtuigt niet en is al te doorzichtig.

Uit de onderstaande foto's blijkt dat beide zaken op minder dan een boogscheut van elkaar gelegen zijn (zie ook stuk 11).

Trouwens, in het advies van verzoekende partij van 01 september 2017 wordt zelfs geadviseerd om “symmetrie” te bewerkstelligen met het pand ‘Klein Venetië’ in de Braambergstraat 1. Verwerende partij had hier oor naar, en vergunde dus een gelijkaardige constructie als de buur!

Dit terras aan de Braambergstraat 1 is immers samen zichtbaar met het aangevraagde terras. Er zou dan niet alleen sprake van een ongelijkheid om het ene terras wel te vergunnen en het andere niet, maar twee verschillende uitvoeringen van terrassen die vanuit hetzelfde oogpunt zichtbaar zijn zou juist storend zijn en in strijd zijn met de goede ruimtelijke ordening. Wil verzoekende partij dan twee verschillende types terrassen naast elkaar, namelijk het oude houten terras van verzoeker in tussenkomst en de open constructie van ‘Klein Venetië’?

De voorliggende vordering tot schorsing met uiterst dringende noodzakelijkheid vormt de voortzetting van het ‘wegen met twee maten en twee gewichten’ in hoofde van verzoekende partij tussen enerzijds verzoekster op tussenkomst en anderzijds Klein Venetië. Een vordering ingegeven vanuit een dergelijk houding of insteek is uit zijn aard onontvankelijk. In de bestreden beslissing wordt dit feitelijk gegeven zelfs uitdrukkelijk meegenomen bij de beoordeling omtrent de impact van de terrasconstructie op het erfgoed, te midden waarvan het wordt voorzien:

...

Voorts creëert de houding van verzoekende partij naar verzoekster in tussenkomst een ernstige vorm van rechtsonzekerheid in hare hoofde. Verzoekster in tussenkomst heeft in 2016 het betrokken pand, in uitgeleefde toestand, overgenomen en er zeer veel in geïnvesteerd (ruim 800.000,00 Euro) teneinde het te renoveren en te herstellen in zijn eer, en dit in samenspraak met de diensten van verzoekster (sic!). In het licht hiervan dient noodzakelijk besloten te worden tot de onontvankelijkheid van de voorliggende schorsingsvordering. Verzoekster in tussenkomst heeft overigens het betrokken pand aangekocht waarbij de aanwezigheid van het terras in de aankoopprijs zit verdisconteerd.

Indien er geen terras meer mogelijk is bij het betrokken pand, waar er al meer dan 100 jaar een terras aanwezig is, zal zulks mogelijkerwijs leiden tot het faillissement van verzoekster in tussenkomst; immers de bedrijfseconomische opbouw van de horecazaak in het betrokken pand is meer dan 100 jaar gesteund op de aanwezigheid van een terras in de periode van 15 maart tot 15 november (8 maanden). Thans, ingevolge het gewijzigd Terrasreglement dd. 24.09.2019, van het eind van de Kerstvakantie tot het begin van de

Paasvakantie, dus circa 9 maand. Deze horecazaak is er niet op gericht om plotsklaps, na meer dan 100 jaar, het bedrijfseconomisch roer radicaal om te gooien naar een zuiver interne/inpandige horeca-uitbating, hetgeen ook in de bestreden beslissing wordt bevestigd:

“Een terras is in de binnenstad noodzakelijk om een restaurant draaiende te houden.

De binnenruimte is te beperkt om voldoende inkomsten te kunnen genereren.” (zie stuk 22)

Verzoekende partij betwist niet dat een terras, of het gebruik van de nuttige “buitenruimte” bij de horeca-exploitaties in de binnenstad noodzakelijk is, doch stelt dienaangaande:

“Het agentschap stelt voorstander te zijn van een open terras met parasols of een gevelluifel” (zie stuk 22)

Dit laatste standpunt is vanuit esthetisch oogpunt, alsook het oogpunt van een goed conservatie van het plaatselijk erfgoed, wel zeer bizar te noemen.

Tot slot getuigt de schorsingsvordering bij uiterst dringende noodzakelijkheid van een verregaande onredelijke ingesteldheid in hoofde van verzoeker. Zoals hierboven werd aangegeven is het kwestig terras reeds meer dan 100 jaar aanwezig bij het betrokken pand. Door de loop van de tijd werd het terras aangepast en uitgebreid; in 1985 werd zelfs een bouwvergunning bekomen voor het terras waarin wordt gesproken van een “permanente vergunning” (zie stuk 1). Ondanks het voorliggen van deze permanente bouwvergunning, van meer dan 30 jaar oud, werd verzoekster tot tussenkomst door de administratie van verzoekende partij, tijdens een renovatie van het terras (waarbij enkel de flexibele elementen van het terras werden vervangen, inzonderheid het zeildoek van het terras; de vastere onderdelen van het terras en de houten vlondervloer zijn nog steeds origineel) afgedreigd met een staking der werken omdat één en ander niet vergund zou zijn. Verzoekster in tussenkomst werd verplicht door verzoekende partij voor het terras een vergunning aan te vragen bij het College van Burgemeester en Schepenen van de stad BRUGGE; een vergunning die zij bekwamen op 27 oktober 2017. Voorts dient verzoekster in tussenkomst van de weeromstuit vast te stellen dat het dan uitgerekend verzoekende partij is die deze vergunning op elke mogelijke manier wenst te bestrijden...Dergelijke contradictoire houding is uit zijn aard onredelijk. Meer nog, waar verzoekende partij de “vragende partij” was ten aanzien van verzoekster in tussenkomst om een vergunning te bekomen, heeft zij duidelijk haar recht verwerkt om de schorsing, zelfs de vernietiging, te vorderen van deze vergunning onder het mom dat de terras “een storend element” zou zijn “dat afbreuk doet aan de architecturale eigenheid” van het betrokken pand.

Er is meer. De kennelijk onredelijke houding van verzoekende partij blijkt ook afdoende uit de bestreden beslissing. Op de hoorzitting had verzoekende partij de mond vol van, vooral de esthetische impact die de aangevraagde terrasconstructie heeft op de baksteenarchitectuur, terwijl verzoekende partij vervolgens naast haar neus weg stelt:

“Het agentschap stelt voorstander te zijn van een open terras met parasols of een gevelluifel” (zie stuk 22)

Onbegrijpelijk. Enerzijds stelt verzoekende partij dat de sobere demonteerbare terrasconstructie, welke zich - gelet op haar zwarte kleur op de aluminiumonderdelen - volledig laat integreren in het visueel kleurenpallet dat uitgaat van de bakstenenarchitectuur

en de schaduwvorming door de in blad staande hoge platanen (zie foto p.14 onderaan inleidend verzoekschrift), afbreuk doet aan het aanwezige erfgoed, om anderzijds te stellen dat zij geen probleem heeft dat het terras zou worden “overdekt” met parasols vol logo’s van bieren, frisdranken, waters en ijsproducten.

Verzoekende partij stelt problemen te hebben met het oorspronkelijk voorziene wit afdekzeildoek (want het “wit” zou te veel “opvallen” in het visueel kleurenspeel dat men aan het Pandreitje geeft ingevolge de “clash” van de lichte kleuren van de bakstenenarchitectuur met de donkere effecten door de schaduwvorming van de hoge in blad geschoten platanen), doch vindt bijvoorbeeld knalgele parasols van OLA en helgroene parasols van PERRIER wel passen op het terras (en dus “niet opvallen” in het voornoemde visueel kleurenspeel).

Een gevelluifel verbergt nog meer, dan de voorziene wegneembare constructie, de kennelijk voor verzoekende partij zeer kostbare bakstenenarchitectuur en de gevel.

Dit krijgt men aan niemand meer uitgelegd. Of hoe een discussie over “smaken en tinten” nogal gemakkelijk wordt gecamoufleerd onder de noemer “onroerend erfgoed”.

De schorsingsvordering is dan ook patent onontvankelijk.

III. 2. DE VORDERING IS NIET UITERST DRINGEND NOODZAKELIJK

...

1° Verzoekende partij stelt zelf in haar inleidend verzoekschrift, op p. 10, zeer pertinent het volgende:

“Gelet op de huidige maatregelen inzake corona mag de vergunningverkrijger zijn zaak niet openen, maar dit zal wellicht over enkele weken wel het geval zijn. Het terras is op heden niet opgericht”

Inderdaad, de zogenaamde “Coronacrisis” speelt ten deze zeker een rol. Net zoals elke horeca-uitbater, heeft verzoekster haar horecazaak halverwege maart 2020 moeten sluiten, ingevolge de maatregelen ter bestrijding van de verdere verspreiding van het COVID-19 coronavirus. Los van de op heden niet te becijferen en torenhoge economische schade in hoofde van verzoekster (maar ook hun collega-horeca-uitbaters), en het voorliggen van de bestreden beslissing, staat het terras er inderdaad niet. Verzoekster, die al geen inkomsten heeft ingevolge de COVID-19-maatregelen, ziet ook niet in hoe zij dit terras zou kunnen opbouwen zonder een risico te lopen op een administratieve/penale geldboete ingevolge schending van de COVID-19-maatregelen (immers, los van het gesloten zijn van de zaak, nodigt/lokt een leeg terras uit tot het zitten van passanten die wensen te rusten, en zodoende een inbreuk plegen op de COVID-19-maatregelen welke verzoekster dan nog zou gefaciliteerd hebben...). Reeds de eerste zondag na de lockdown kreeg verzoekster een boete omdat de vuilnisbakken nog niet binnengezet waren, daar waar bij de overbuur de vuilnisbakken reeds 7 weken buiten staan....

Heel terecht stelt verzoekende partij in haar inleidend verzoekschrift:

“Gelet op de huidige maatregelen inzake Corona mag de vergunningverkrijger zijn zaak niet openen, maar dit zal wellicht over enkele weken wel het geval zijn” (eigen accentuering)

Welnu Eerste Minister Sophie WILMES heeft op 24 april 2020 de exit-strategie, zoals beslist door de huidige Volmachtenregering, als volgt kenbaar gemaakt op de webpagina: www.info-coronavirus.be/nl/news/nvr-24-04/:

“ ...

4. Fase 3 (Ten vroegste vanaf 8 juni)

Meerdere punten zullen bekeken worden:

- De modaliteiten voor de mogelijke en geleidelijke heropening van restaurants en in een latere fase ook cafés, bars en dergelijke. Dit zal in ieder geval onder strikte voorwaarden moeten gebeuren.
- Verschillende zomereactiviteiten zoals buitenlandse reizen, kampen van jeugdbewegingen (daarover moet eind mei een beslissing vallen), stages, toeristische attracties maar ook kleinere openluchtevenementen. De enige zekerheid is dat massa-evenementen zoals festivals niet voor 31 augustus mogen plaatsvinden.” (zie stuk 24)

Waar verzoekende partij het “over enkele weken” heeft in haar inleidend verzoekschrift, is dit op heden bijlange nog geen zo’n in beton gegoten certitude. De exit-strategie verloopt geleidelijk. Ze bestaat uit de vier, hierboven omschreven, fases, verspreid in de tijd. De aangekondigde data voor elke fase zijn indicatief. De overgang van de ene naar de andere fase gebeurt enkel als de gezondheidssituatie dat toelaat. Is dat niet het geval, dan is het altijd mogelijk om de beslissing terug te draaien.

Het is dus absoluut niet zeker dat de horeca vanaf 8 juni 2020 opnieuw haar deuren mag openen van de consumenten. De grote onzekere parameter is de “gezondheidssituatie” (die op zijn beurt afhankelijk is van tal van factoren - zoals de verantwoordelijkheidszin of het “goed burgerschap” in hoofde van de totale bevolking, welke niet steeds “uitblinkt”, als men bijvoorbeeld weet dat in april 2020 alleen al 36.000 processen-verbaal zijn opgemaakt voor corona-gerelateerde inbreuken).

Er is meer. Als de gezondheidssituatie er terug op achteruit gaat in een bepaalde fase van de hierboven weergegeven exit-strategie, is voorzien dat de maatregelen terug worden aangescherpt (gaande van het teruggaan naar een vorige fase, het verlengen van een fase, het teruggaan naar de semi-lockdown zoals deze sinds 13 maart 2020 tot 3 mei 2020 gegolden heeft, ...tot zelfs het opleggen van een volledige lockdown zoals in Italië, Spanje en Frankrijk het geval is)

-> In deze omstandigheden kan verzoekende partij moeilijk of weinig ernstig volhouden dat in casu een “imminente bedreiging” zou voorliggen van haar belangen ingevolge een “op handen zijnde” tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing. Er is geen uiterst dringende noodzakelijkheid.

2° Er ligt ten deze geen uiterste dringende noodzakelijkheid voor een schorsing van de bestreden beslissing voor nu het ten deze geen “permanente” wijziging betreft van het betrokken perceel. Immers het terras wordt, ingevolge het plaatselijk te Brugge geldend terrassenreglement, tussen 15 november en 15 maart telkenmale volledig ontmanteld en opgeborgen. De toestand is op elk moment omkeerbaar (zie o.m. RvVb 11 januari 2017, met nr. RvVb/UDN/1617/0487).

Deze ingreep is niet enkel perfect omkeerbaar, ze impliceert bovendien ook géén verdere bouwtechnische ingrepen in het bestaand pand. Als er morgen beslist wordt een andere invulling te geven aan het gebouw neemt men gewoon het terras weg, zonder enige schade aan het pand.

Het terras moet nu al jaarlijks tussen de Kerst- en de Paasvakantie worden weggenomen.

Hierbij is nooit schade aangebracht geweest aan

Er is dan ook geen enkele risico op het definitief verloren gaan van enige erfgoedwaarden (RvVb UDN/1617/0118, 29 september 2016 (rolnr. 1617/RvVb/0028/UDN). Zie ook: RvVb UDN/1617/0071, 14 september 2016 (rolnr. 1617/RvVb/0001/UDN); RvVb UDN/1516/0495, 17 januari 2017 (rolnr. 1617/RvVb/0254/UDN); RvVb UDN/1617/0071, 14 september 2016 (rolnr. 1617/RvVb/0001/UDN)).

Mocht Uw Raad per impossibile oordelen dat de door verzoekende partij gevorderde vernietiging gegrond is, kan de betreffende constructie in minder dan een halve dag worden verwijderd. Het is dan ook, vanuit dit oogpunt bekeken, onbegrijpelijk hoe verzoekende partij in haar inleidend verzoekschrift poogt hoog te houden dat “de behandeling van een gewone schorsing” ergo “vernietigingsvordering te laat zal komen”...

3° Uw Raad oordeelde reeds tweemaal heel specifiek ten aanzien van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid dat de verzoekende partij de bewijslast draagt van het diligent handelen in zijn of haar hoofde.

...

-> Welnu, uit de eerste betwistingsgrond blijkt dat verzoekende partij in het geheel geen rekening heeft gehouden met de gaande zijnde coronacrisis, en de gevolgen hiervoor voor de horeca-sector. Hoe zal verzoekster hic et nunc de vergunde terrasconstructie oprichten, als zij ingevolge de coronacrisis gedwongen de deuren dient gesloten te houden en geen handelingen mag stellen welke inbreuken zouden uitlokken bij passanten op de vigerende coronamaatregelen (zoals het opzetten van een terras dat daarna ongebruikt zou blijven staan, en uitnodigt aan de passanten om te gaan zitten hoewel de zaak gesloten is).

Verzoekende partij heeft niet diligent gehandeld, en een ‘uiterst dringende noodzakelijkheid’ menen te ontwaren, waar er geen is.

4° Een schorsingsvordering met uiterst dringende noodzakelijkheid dient in causaal verband te staan met de manifestering van de hinderaspecten waarop de verzoekende partij zich pleegt te beroepen en de bestreden beslissing (zie o.m. RvVb 3 april 2018, met nr. RvVb/UDN/1718/0713). Uit het voorliggende fotomateriaal (stukken 3 en 9) blijkt naar genoegen van Recht dat het kwestig terras, en ook de omliggende terrassen, reeds meer dan 100 jaar ter plaatse aanwezig zijn. In de mate dat verzoekende partij in deze omstandigheden hoog houdt dat er een causaal verband zou bestaan tussen enerzijds de bestreden beslissing en anderzijds de door haar ingeroepen hinderfactoren die zouden voortkomen uit de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing, kan zij geenszins worden bijgetreden. Meer nog, en zoals blijkt uit de bovenstaande fotoreportage, alsook het fotomateriaal in bijlage (stukken 3 en 9), zou het stadsgezicht en het Unesco-werelderfgoed aan authenticiteit inboeten, mochten de terrassen – waaronder deze van verzoekende partij tot tussenkomst – verdwijnen uit dit specifiek stadsbeeld. Hoe kan in die omstandigheden ernstig worden verdedigd dat terrassen, die meer dan 100 jaar behoren tot het vertrouwd stadsgezicht en aldus deel uitmaken van het te behouden erfgoed, in enkele dagen tijd zouden moeten worden verwijderd... omdat zij de plaatselijke erfgoedwaarden zouden

schenden?? In het licht van dit gegeven kan verzoekende partij in het geheel niet een bewijs voor het vereiste causaal verband vinden in het definitief beschermingsbesluit van 13 november 2018; immers, hoe kan een terrasconstructie die reeds meer dan 100 jaar ter plaatse aanwezig is, als een “storend element” worden ervaren waarvan de onmiddellijke verwijdering noodzakelijk zou zijn.

Op pagina 19 van het inleidend verzoekschrift heeft verzoekende partij een foto van het betrokken pand opgenomen waarop de suggestie wordt gewekt dat de verbindingsstukken, voor het aanbrengen van de luifel, niet aanwezig zijn op de gevel van het betrokken pand.

Dit is geenszins zo. Verzoekster tot tussenkomst verwijst naar onderstaande foto's waaruit de aanwezigheid van deze verbindingsstukken/aanhechtingsstukken voor de luifel wel degelijk blijken op de gevel van het betrokken pand.

-foto 1975 (zie stuk3)

-foto 2012 (zie stuk 9)

Verzoekende partij wijst ook naar winterfoto's van het jaar 2012 en 1975, waarop duidelijk de aanhechtingsstukken voor de luifel van het terras te zien zijn.

Bovendien kan verwezen worden naar het eigen stuk 15 van verzoekende partij, waarop de verbindingsstukken eveneens duidelijk zichtbaar zijn.

Uit dit fotografisch materiaal blijkt eens te meer dat verzoekende partij faalt in haar bewijslast nopens het causaal verband tussen enerzijds het uitvoeren van de bestreden beslissing en anderzijds de hinderaspecten die beweerdelijk zouden voortkomen uit de uitvoering van de bestreden beslissing.

5° Er is alleszins geen sprake van nadelige gevolgen die voortvloeien uit de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing, die voorkomen kunnen worden door de schorsing ervan.

Vooreerst dient opgemerkt te worden dat verzoekende partij onterecht steeds opnieuw spreekt van een 'gesloten terrasconstructie'. In werkelijkheid gaat het om een demonteerbare 'terrasoverkapping', waarbij de voorzijde open is en de zijkanten in glas zijn. Verzoekende partij probeert dan ook onterecht verwarring te zaaien en geeft een verkeerd beeld van het terras.

De ongenueanceerde stelling dat een gesloten terrasconstructie een visuele verstoring betekent is vooreerst onredelijk. Dit betekent immers dat er in geen enkel stads- of dorpsgezicht een terrasconstructie aanwezig zou mogen zijn.

De terrassen en horeca-zaken maken deel uit van de sfeer en beleving van een stad. Het maakt de stad aantrekkelijk voor bezoeker en toeristen. Een mooi terras dat zich inpast in het stadsgezicht is dus een meerwaarde van een stad. Een terras is in de binnenstad noodzakelijk om een restaurant draaiende te houden. De binnenruimte is te beperkt om voldoende inkomsten te kunnen genereren.

Het Onroerend Erfgoeddecreet vereist verder niet dat de eigenaar het onroerend goed in een betere staat brengt dan vóór het moment van bescherming. (Cf. artikel 15 Monumentendecreet: Cass. (3e k.) AR C.14.0366.N, 21 november 2016 (Gemachtigde

ambtenaar onroerend erfgoed / R.B., G.V.), <http://www.cass.be> (1 december 2016), concl. MORTIER, R.; TMR 2017/2, 213)

In casu is er een bestaande vergunde houten constructie. De nieuw vergunde situatie is geen verslechtering ten opzichte van de houten constructie, integendeel! De terrasoverkapping zorgt juist voor meer zichtbaarheid van de gevel, zodat er een verbetering is voor het erfgoed. Verzoekende partij wil een terrasoverkapping verbieden, hetgeen een absolute minwaarde betekent, en hetgeen in strijd is met het principe dat een onroerend goed niet in een betere staat moet gebracht worden dan vóór het moment van bescherming. Het Onroerenderfgoeddecreet voorziet immers geen schadevergoeding indien het terras plots zou moeten verdwijnen

Verder wijst verzoekster tot tussenkomst naar het feit dat verzoekende partij op geen enkele wijze aantoont dat de aanwezigheid van het terras tijdens de zomer van 2018 op enige wijze afbreuk zou hebben gedaan aan de concrete erfgoedwaarden van het betrokken pand. Verzoekende partij komt niet verder dan op “mantragewijze” de stellingnames van eerder verzoekschriften te hernemen; de enige variatie op het thema is het definitief beschermingsbesluit van 12 november 2018, dat – zoals hierboven reeds aangetoond - niet van aard is om enige steun te geven aan het standpunt van verzoekende partij.

Zoals ook in het bestreden besluit wordt aangegeven voorziet de aanvraag zelfs in een meer open en mooiere afwerking dan hetgeen vroeger aanwezig was. De uitvoering van het vergunde leidt er bijgevolg toe dat een verbetering optreedt wat betreft de zichtbaarheid van de erfgoedwaarden.

Hieronder laat verzoekster in tussenkomst een foto van de vorige toestand, onder vigeur en gelding van de vernietigde beslissing d.d. 8 maart 2018 (zie stuk 11; zie ook stuk 2: volledig open en transparant karakter van het terras; zie eveneens foto op pagina 35 van huidige tussenkomst), zien, die duidelijk open van aard is en de erfgoedwaarden van het betrokken pand des te meer in de kijker stellen:

Noot: Bemerk de oude authentieke vloer.

Uw Raad wordt gevraagd het bovenstaande transparante terras – zoals aanwezig was onder gelding van de vernietigde beslissing d.d. 8 maart 2018 - te vergelijken met het eerder gesloten terras hieronder weergegeven op de foto, welke reeds jaren aanwezig was ter plaatse (zie eveneens stuk 13).

Terzake kan eveneens verwezen worden naar stuk 17: foto bij overname door verzoekende partij in tussenkomst.

Tevens wordt in het bestreden besluit terecht overwogen dat het voorzien van een terrasoverkapping op geen enkele wijze afbreuk doet aan de erfgoedwaarde van de trapgevels aangezien deze zich bovenaan bevinden.

Hoe dan ook valt hoegenaamd niet in te zien welk historisch architecturale beeld verstoord zal worden, nu sinds jaar en dag (al meer dan 100 jaar) een gelijkaardig terras aanwezig was dat bovendien het beeld meer verstoort dan het huidig vergunde terras. Verzoekster tot tussenkomst voegt terzake een fotorapportage van de vroegere toestand. (stukken 3 en 9). Voorts is het betrokken pand in de literatuur omtrent het Brugs Bouwkundig Erfgoed ook bekend als zijnde een horecazaak met terras; hetgeen eens te meer aantoont dat het terras

behoort tot het Brugs erfgoed en al zeker geen afbreuk doet aan de (andere) bestaande erfgoedwaarden. Hieronder volgen enkel illustraties (zie stuk 15):

-www.erfgoedbrugge.be

Zie stuk 15 (volledige tekst).

-Boek "Brugge binnenste buiten" (uitgegeven rond 1980): diepe en lommerrijke zijterras van de Rozenhoedkaai (nu: "voorwerp van deze aanvraag: Brugge die Scone").

Zie stuk 15.

-Uit een boek , meer dan een halve eeuw oud, geschreven door " ANDRIES VAN DE AABELE" huidig voorzitter van "LEEFBAAR BRUGGE". Beschrijft VAN DEN AABELE de Rozenhoedkaai als een " prachtig zicht met de stad op zijn best" . Zoals het spontaan door de eeuwen heen tot ons is gekomen.

Bemerk het aanwezig terras (stuk 15).

Zie stuk 15.

Terecht motiveert verwerende partij het navolgende in de bestreden beslissing, in het licht van het bovenstaande:

...

Merk op dat de bestreden beslissing niet verhindert dat het terras slechts van 15 maart tot 15 november wordt geïnstalleerd. De foto op p. 19 van het inleidend verzoekschrift werd overigens niet toevallig genomen gedurende de periode waarin het terras opgeborgen dient te worden, en de trapgevels zichtbaar zijn bij gebrek aan bebladering van de platanen.

Dit zicht blijft bestaan, ook na tenuitvoerlegging van het bestreden besluit. Gedurende de periode van 15 maart tot 15 november (thans van einde Kerstvakantie tot begin Paasvakantie) zorgt de nieuwe overkapping voor een beter zicht op het gebouw doordat de constructie meer open is dan de vroegere (vergunde) overkapping. Het terras kan niet volledig worden gesloten, in tegenstelling tot het vroegere terras.

Aan de erfgoedwaarden wordt geen afbreuk gedaan. Integendeel, de uitvoering der werken zorgt voor een verbetering van de zichtbaarheid ervan. Aan het gebouw wordt niet geraakt. Alle erfgoedwaarden blijven intact. Dit is anders in de winter, als er geen terras aanwezig is, en de auto's vaak tot tegen de gevel en zelfs de toegangsdeur zijn geparkeerd. Onderstaande fotoreportage toont zulks aan (zie stuk 14):

De verwijzing naar rechtspraak van Uw Raad inzake de sloop van een beschermd gebouw die door verzoekende partij wordt aangehaald doet niet terzake. Enige parallel met onderhavig dossier is volstrekt onbestaande.

Een en ander klemt des te meer nu verzoekster tot tussenkomst met behulp van een stabiliteitsbureau en in samenspraak met de bevoegde instanties – waaronder erfgoed - het bij aankoop vervallen gebouw heeft gered van instorting, en geheel in die lijn de oude, vuile luifel met volledig gesloten terras heeft hersteld/vernieuwd (kostenplaatje: circa 800.000 Euro). Bovendien wordt het oorspronkelijke witte zeildoek vervangen door een zwart of donkergroen zeildoek, hetgeen de demonteerbare terrasconstructie nog meer zal laten integreren in het visueel kleurenspeel waarvoor enerzijds de lichte kleuren van de

baksteenarchitectuur en anderzijds de schaduwvorming ingevolge de in blad staande platanen zorgen.

De aanwending van de procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid dient een 'uitzonderingsprocedure' te blijven en beperkt te worden tot die gevallen waarbij de 'uiterst dringende noodzaak' onmiddellijk voor iedereen duidelijk is, of door de verzoekende partij op duidelijke wijze aannemelijk wordt gemaakt. (cfr. RvVb 26 maart 2018, RvVb/UDN/1718/0695.)

*Verzoekende partij maakt deze uiterst dringende noodzaak geenszins (concreet) aannemelijk.
..."*

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partij die zich op uiterst dringende noodzakelijkheid beroept, moet, krachtens artikel 40, §3 DBRC-decreet, in haar verzoekschrift, ondersteund met de nodige documenten, de redenen vermelden die aantonen dat de schorsing uiterst dringend noodzakelijk is omwille van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

Volgens artikel 40, §2, eerste lid, 1° DBRC-decreet betekent de vereiste van uiterst dringende noodzakelijkheid onder meer dat de verzoekende partij aantoont dat de behandeling van de vordering zo uiterst dringend noodzakelijk is dat dit onverenigbaar is met de behandelingstermijn van een vordering tot schorsing, zoals bedoeld in artikel 40, §1 DBRC-decreet. Meer in het bijzonder moet de verzoekende partij met voldoende concrete, precieze en aannemelijke gegevens bewijzen dat het resultaat van de behandeling van de gewone schorsingsprocedure te laat zal komen om de realisatie te voorkomen van de aangevoerde nadelige gevolgen, die voor haar persoonlijk voortvloeien uit de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

Er moet bovendien een oorzakelijk verband worden aangetoond tussen de aangevoerde nadelige gevolgen en de bestreden beslissing, zodat die nadelige gevolgen kunnen worden voorkomen door een schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

Tot slot wordt van de verzoekende partij verwacht dat zij met de gepaste spoed en diligentie is opgetreden en de uiterst dringende noodzakelijkheid niet zelf in de hand gewerkt heeft of nadelig beïnvloed heeft.

2.

De verwerende partij vergunt met de bestreden beslissing de plaatsing van een (vernieuwde) terrasoverkapping.

Het dossier heeft een voorgeschiedenis met betrekking tot de procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid.

De verzoekende partij heeft op 26 april 2018 al een (eerste) vordering ingediend tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van een op 8 maart 2018 verleende stedenbouwkundige vergunning voor de plaatsing van een (vernieuwde) terrasoverkapping. De Raad verwerpt met het arrest van 8 mei 2018 met nummer RvVb/UDN/1718/0848 die vordering van de verzoekende partij omwille van de uitvoering, op dat ogenblik, van de toen verleende vergunning door de (tijdelijke) plaatsing van die (vernieuwde) terrasoverkapping.

De verzoekende partij heeft een nieuwe vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de op 8 maart 2018 verleende vergunning ingediend omdat het toenmalig geldend reglement met betrekking tot de vaste horecaterrassen van de stad Brugge bepaalde dat vaste terrassen alleen geplaatst mochten worden van 15 maart tot en met 15 november, zodat de met de toen bestreden beslissing vergunde terrasoverkapping (tijdelijk) verwijderd was en op 15 maart 2019 opnieuw geplaatst kon worden. De Raad schorst met het arrest van 12 mei 2019 met nummer RvVb/UDN/1819/0727 bij uiterst dringende noodzakelijkheid de tenuitvoerlegging van die vergunning en vernietigt de beslissing van 8 maart 2018 met het arrest van 10 september 2019 met nummer RvVb-A-1920-0035.

Inmiddels is er een nieuw reglement van de stad Brugge “betreffende horecaterrassen op het openbaar domein” van 24 september 2019. Conform dit reglement moeten de terrassen worden weggenomen op de maandag na de Kerstvakantie en mogen ze terug opgebouwd worden op de eerste zaterdag van de Paasvakantie.

Het wordt niet betwist dat de met de nu bestreden beslissing vergunde plaatsing van een (vernieuwde) terrasoverkapping nog niet uitgevoerd is.

De verzoekende partij stelt dat er nu weliswaar maatregelen gelden met betrekking tot de coronacrisis, zodat het restaurant, waarvoor de verwerende partij met de bestreden beslissing de plaatsing van een (vernieuwde) terrasoverkapping vergunt, niet mag openen, maar dat dit “wellicht over enkele weken wel het geval (zal) zijn”.

De verzoekende partij stelt dat het “te verwachten (valt) dat, gelet op het reglement, de verkregen vergunning en de houding in het verleden, het terras op heel korte tijd zal worden opgericht”, zodat alleen het opstarten van een procedure tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid de tenuitvoerlegging van de vergunning, door de plaatsing van een (vernieuwde) terrasoverkapping, kan voorkomen.

De met de bestreden beslissing vergunde plaatsing van een (vernieuwde) terrasoverkapping gebeurt tegen een pand op de hoek van Pandreitje en de Braambergstraat, dat (onder meer) is gelegen binnen het definitief beschermd stadsgezicht “Vismarkt, Huidenvettersplein en Rozenhoedkaai met omgeving”. In het beschermingsbesluit wordt beschreven dat het stadsgezicht door een aantal erfgoedelementen en erfgoedkenmerken wordt bepaald, waaronder het pand, waarop de bestreden beslissing betrekking heeft, en waarvan de kenmerken worden omschreven en waarvan ook foto's opgenomen zijn in de fotobijlagen bij het beschermingsbesluit.

Zowel de verzoekende partij als de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar en de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseren ongunstig omdat de aanvraag, omwille van de visuele verstoring van de historische architectuur, een negatieve impact heeft op de erfgoedwaarden.

3.

De Raad oordeelt dat de verzoekende partij, omwille van de concrete omstandigheden, meer bepaald het voorwerp van de bestreden vergunning, in haar verzoekschrift en met documenten aantoonde dat de behandeling van de vordering uiterst dringend noodzakelijk is.

De gewone schorsingsprocedure is niet doeltreffend om te vermijden dat de met de bestreden beslissing vergunde plaatsing van een (vernieuwde) terrasoverkapping de historische baksteenarchitectuur, die kenmerkend is voor de Brugse binnenstad, en het typerend straatbeeld van het Pandreitje visueel zal verstoren.

De tussenkomende partij verwijst wel naar de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad met betrekking tot de coronacrisis en stelt dat zij nog geen terrasoverkapping mag bouwen en er over de opening van restaurants en cafés pas na 8 juni 2020 zal worden beslist.

Het kan echter niet worden betwist dat de met de bestreden beslissing vergunde plaatsing van een (vernieuwde) terrasoverkapping, omwille van de aard ervan en de materialen (een gesloten terrasconstructie met een verhoogde houten vloer met luifelconstructie op poten aan de voorzijde, afgesloten met twee glazen windschermen, tot boven toe gesloten, en een doorzichtig rolgordijn dat aan de voorzijde naar beneden kan gehaald worden) op zeer korte termijn kan worden uitgevoerd: dat blijkt ook uit de korte tijdsspanne tussen het instellen van een eerdere vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid en de uitvoering van de toen bestreden beslissing in 2018.

De verzoekende partij maakt voldoende waarschijnlijk dat de met de bestreden beslissing vergunde werken op zeer korte termijn, eventueel zelfs onmiddellijk, én volledig, uitgevoerd kunnen worden, zonder te moeten wachten tot de restaurants terug mogen openen.

Wanneer de verzoekende partij moet wachten tot het ogenblik dat de restaurants terug mogen openen (hetgeen op zeer korte termijn kan gebeuren), riskeert zij het verwijt dat ze dan niet met de nodige diligentie is opgetreden en dat de plaatsing van de (vernieuwde) terrasoverkapping op het ogenblik van de indiening of van de behandeling van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid al gerealiseerd is.

De door de verzoekende partij aangevoerde redenen voor de noodzaak van een uitspraak bij uiterst dringende noodzakelijkheid zijn afdoende concreet en gedocumenteerd om te overtuigen dat de verzoekende partij diligent gehandeld heeft.

De verzoekende partij is een belanghebbende derde, die geen invloed heeft op de aanvang en de snelheid van uitvoering van een vergunning.

Bovendien hebben zowel de tussenkomende partij als de verzoekende partij geen invloed op de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad met betrekking tot de opening van de restaurants, noch op het verder verloop van het aantal besmettingen.

Het is dan ook aannemelijk dat de met de bestreden beslissing vergunde plaatsing van een (vernieuwde) terrasoverkapping zo snel mogelijk zal gebeuren, zodat het resultaat van een eventuele gewone schorsingsvordering te laat zou komen om, rekening houdend met de normale behandelingstermijn van een gewone schorsingsvordering, een efficiënt rechtsherstel te bekomen: de door de verzoekende partij opgeworpen aantasting van de erfgoedwaarden zou zich dan immers al gerealiseerd hebben.

4.

Het doet niet terzake dat de verzoekende partij één dag te laat administratief beroep aangetekend heeft tegen de vergunning van de terrasoverkapping van een restaurant aan de overzijde van de straat, hetgeen volgens de tussenkomende partij een schending is van het gelijkheidsbeginsel.

De betwisting heeft immers alleen betrekking op het voorwerp van de bestreden beslissing: een andere, al dan niet gelijkaardige, vergunning, waar de verzoekende partij al dan niet (administratief) beroep tegen aangetekend heeft, kan niet leiden tot de onontvankelijkheid van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid in dit dossier.

De verwijzing in de bestreden beslissing naar dat gelijkaardig terras, en de verenigbaarheid met een goede ruimtelijke ordening, is een onderdeel van de beoordeling van de middelen en wordt daar, wanneer nodig, behandeld.

5.

Dat er voordien al een gelijkaardige terrasoverkapping was, los van de discussie of die al dan niet vergund was, doet niet terzake om de nadelige gevolgen van de met de bestreden beslissing verleende vergunning te beoordelen: de verwerende partij vergunt met de bestreden beslissing immers de plaatsing van een (vernieuwde) terrasoverkapping, met een ander uitzicht dan voordien (een boogvorm, wit zeildoek, zwarte aluminium draagconstructie met palen, balustrade in smeedwerk), voor een pand dat gelegen is in een definitief beschermd stadsgezicht.

Het doet dan ook niet terzake dat die nieuwe terrasoverkapping “geen verslechtering” is ten opzichte van de vroegere situatie, of zelfs zou leiden tot “een verbetering van de zichtbaarheid van de gevel”.

Alle verwijzingen naar vorige situaties zijn dan ook niet relevant en de verzoekende partij heeft de voor haar nadelige gevolgen van de bestreden beslissing voldoende toegelicht door erop te wijzen dat de terrasoverkapping een deel van de gevel gedurende een groot deel van het jaar aan het zicht onttrekt en hierdoor “visueel de historische baksteenarchitectuur die kenmerkend is voor de Brugse binnenstad en het typerend straatbeeld van het Pandreitje” verstoort.

De tussenkomen partij tracht nog aan te tonen dat er geen causaal verband is tussen de bestreden beslissing en die nadelige gevolgen omdat het terras al meer dan 100 jaar bestaat en dus geen storend element is.

Voormelde, door de verzoekende partij toegelichte, nadelige gevolgen worden echter wel degelijk veroorzaakt door de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

De verzoekende partij licht voldoende toe dat, niettegenstaande er al verschillende jaren een terrasoverkapping is, deze specifieke, met de bestreden beslissing vergunde, terrasoverkapping afbreuk doet aan de erfgoedwaarden van een pand dat gelegen is in een definitief beschermd stadsgezicht.

Dat de verzoekende partij gesteld heeft voorstander te zijn “van een open terras met parasols of een gevelluifel” is niet in tegenspraak met de door haar geschetste afbreuk aan de erfgoedwaarden van het pand door de met de bestreden beslissing vergunde plaatsing van een (vernieuwde) terrasoverkapping, die de verzoekende partij correct beschrijft als “een verhoogde houten vloer met luifelconstructie op poten aan de voorzijde, afgesloten met twee glazen windschermen die tot boven gesloten zijn en de mogelijkheid om aan de voorzijde een doorzichtig rolgordijn naar beneden te laten bij regenweer, zodat de constructie volledig gesloten is”.

Anders dan de tussenkomen partij beweert, stelt de verzoekende partij nergens voorstander te zijn van “knalgele” of “helgroene” parasols van bepaalde merken en de tussenkomen partij maakt de volgens haar “kennelijk onredelijke houding” van de verzoekende partij niet aannemelijk.

De verzoekende partij stelt de met de bestreden beslissing vergunde terrasoverkapping ook niet verkeerd voor door ze als “gesloten” te beschrijven, want de terrasoverkapping kan wel degelijk langs elke zijde afgesloten worden: de zijkanten zijn van glas en de voorzijde heeft een doorzichtig rolgordijn dat bij regenweer kan worden neergelaten.

Dat terrassen deel uitmaken van de sfeer en de beleving van een stad, en dat de met de bestreden beslissing vergunde plaatsing van een (vernieuwde) terrasoverkapping “mooi” zou zijn, hetgeen een “meerwaarde” zou opleveren, is een loutere opportuniteitsvisie van de tussenkomen partij, die niet leidt tot de afwezigheid van uiterst dringende noodzakelijkheid.

De argumentatie van de tussenkomen partij dat de plaatsing van de (vernieuwde) terrasoverkapping omkeerbaar is (en de terrasoverkapping dus opnieuw kan weggehaald worden), kan, nog los van de vraag of dat zo eenvoudig is als deze procespartij voorhoudt, er niet toe leiden de vordering van de verzoekende partij niet als uiterst dringend te beschouwen.

Dat de met de bestreden beslissing vergunde plaatsing van een (vernieuwde) terrasoverkapping geen bijkomende bouwtechnische ingrepen in het bestaand pand impliceert en er geen schade aan het pand wordt aangebracht bij het wegnemen ervan, is niet relevant.

Het is evenmin relevant dat de terrasoverkapping, bij vernietiging van de bestreden beslissing, in minder dan een halve dag kan worden verwijderd: essentieel is immers de snelheid waarmee een dergelijke terrasoverkapping kan worden geplaatst, en niet de snelheid waarmee ze kan worden weggehaald.

Het schorsen van de tenuitvoerlegging van een stedenbouwkundige vergunning is dan ook toekomstgericht: sinds de inwerkingtreding van het DBRC-decreet moet de verzoekende partij bij haar schorsingsvordering niet aannemelijk maken dat de nadelige gevolgen moeilijk of niet te herstellen zijn, maar wel dat een hoogdringende behandeling gewenst is, of dat er uiterst dringende noodzakelijkheid is.

De verzoekende partij toont, met betrekking tot de met de bestreden beslissing verleende vergunning, en omwille van de specifieke omstandigheden, dan ook aan dat het resultaat van een gewone schorsingsprocedure te laat zal komen om de realisatie van het aangevoerde nadelige gevolg van het aantasten van het beschermd stadsgezicht, dat voor haar voortvloeit uit de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing, te voorkomen.

Er is dan ook voldaan aan de in artikel 40, §2, eerste lid, 1° DBRC-decreet gestelde voorwaarde dat een bestreden vergunningsbeslissing alleen geschorst kan worden bij uiterst dringende noodzakelijkheid wanneer er uiterst dringende noodzakelijkheid wordt aangetoond.

B. Ernstige middelen – eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partij voert in een eerste middel als volgt de schending aan van artikel 6.4.1.-6.4.3. van het Decreet van 12 juli 2013 betreffende het Onroerend Erfgoed (hierna: OED), het ministerieel besluit van 12 november 2018 tot definitieve bescherming van het stadsgezicht van de Vismarkt, het Huidenvettersplein en de Rozenhoedkaai met omgeving (B.S.27 december 2018), artikel 4.3.3 VCRO, artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de motivering van bestuurshandelingen en de beginselen van behoorlijk bestuur, inzonderheid het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel en het beginsel van materiële motiveringsplicht, en de strijdigheid met het gezag van gewijsde van het arrest van 10 september 2019 met nummer RvVb-A-1920-0035:

“ ...

Bij ministerieel besluit van 12 november 2018 werd het stadsgezicht van de Vismarkt, het Huidenvettersplein en de Rozenhoedkaai met omgeving, definitief beschermd.

... ”

De deputatie stelt volledig ten onrechte dat enkel de kant Braambergstraat zou omschreven worden en de trapgevels en terrasoverkapping nooit in één geheel zouden kunnen worden gezien (zie ook verder).

Bij het verlenen van het advies van het agentschap, kon uiteraard nog geen rekening worden gehouden met het beschermingsbesluit, aangezien pas later tot een voorlopige goedkeuring werd overgegaan. Uit het advies en de andere stukken van het dossier blijkt echter wel de strijdigheid met de direct werkende normen. Hierop werd herhaaldelijk gewezen.

Het advies van het agentschap van 1 september 2017 stelde onder meer (dus verleend vooraleer de beschermingsprocedure werd opgestart):

...

De gemeentelijke stedenbouwkundig ambtenaar stelde (eveneens vooraleer de beschermingsprocedure werd opgestart):

...

De Raadgevende Commissie voor Stedenschoon sloot zich daarbij aan.

Het beroep van 12 december 2017 van het agentschap bij de deputatie verwees naar het advies van 1 september 2017, en stelde bijkomend ook:

...

Na de voorlopige bescherming van het stadsgezicht bij ministerieel besluit van 6 februari 2018, werd bij mail van 23 februari 2018 door het agentschap Onroerend Erfgoed onmiddellijk aan de deputatie meegedeeld:

...

Toch verleende de deputatie de vergunning, en deze werd na schorsing ook vernietigd door uw Raad.

Tijdens deze procedure werd in de diverse procedurestukken en – na de vernietiging - ook in de replieknota van 12 januari 2020, dit standpunt namens het agentschap nog eens bevestigd en werd besloten:

...

Uit de hoger geciteerde documenten van het aanvraagdossier, opgesteld door deskundige instanties, blijkt de sterk negatieve impact van de aanvraag op de erfgoedwaarden van het beschermde stadsgezicht en de strijdigheid met artikel 6.4.3. OED als direct werkende norm.

De beheersdoelstelling voor het beschermde stadsgezicht voorziet dat het wenselijk is storende ingrepen te verwijderen en dat het plaatsen van constructies die het historisch architecturale beeld verstoren als dergelijke storende ingreep moet worden beschouwd.

De historische waarde wordt in het beschermingsbesluit gekoppeld aan onder meer ook de lijstgevel aan het Pandreitje, de rechthoekige vensters, enz.

Uit de diverse adviezen in het dossier blijkt dat deze langsgevel visueel wordt verstoord door de terrasconstructie (Onroerend Erfgoed, gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar, provinciaal stedenbouwkundig ambtenaar). Er werd duidelijk tot een schending van de historische waarde van het pand besloten.

Uit het voorliggend dossier bleek derhalve dat er een strijdigheid met de direct werkende normen voorlag.

Op basis van deze concrete gegevens blijkt dat, rekening houdend met de impact van de aanvraag op de beschermingswaarden op basis waarvan het stadsgezicht werd beschermd, dat er tegenstrijdigheid met minstens artikel 6.4.3. OED.

De deputatie kon dienvolgens slechts de vergunning weigeren of in de aan de vergunning verbonden voorwaarden waarborgen opnemen met betrekking tot de naleving van de sectorale regelgeving.

De bestreden beslissing doet dit niet. Zij weigert niet en legt geen voldoende waarborgen met betrekking tot de regelgeving inzake onroerend erfgoed.

21. *De bestreden beslissing oordeelt dat de terrasoverkapping geen afbreuk doet aan de historische waarde van het pand, maar houdt daarbij geen rekening met de in het beschermingsbesluit erkende erfgoedwaarden en is daarbij gebaseerd op foutieve of niet relevante gegevens.*

Op basis hiervan kan zij niet beslissen dat er geen tegenstrijdigheid met een direct werkende norm zou voorliggen.

22. *De deputatie voert eerst – identiek aan de vernietigde vergunning – aan dat er reeds een overdekt terras is en dat dit vergund is sinds 1983, er met twee maten en twee gewichten zou geadviseerd worden, de stad meent dat bestaande vergunde terrassen kunnen worden vervangen, een terras nodig is om het restaurant draaiende te houden.*

Deze argumenten zijn niet pertinent of foutief en werden door uw Raad in het arrest RvVb-A-1920-0035 reeds weerlegd. De bestreden beslissing is op dit punt dat ook in strijd met het gezag van gewijsde van dit vernietigingsarrest.

-> *De aanwezigheid van een bestaand terras, neemt niet weg dat de vergunningverlenende overheid het aangevraagde moet beoordelen op grond van alle geldende reglementeringen en bepalingen.*

De aanvraag heeft betrekking op het volledig vervangen van een terrasconstructie. De bestaande constructie werd reeds afgebroken. De nieuw op te richten constructie dient uiteraard te worden beoordeeld op basis van alle geldende regels.

De aanvraag houdt trouwens geenszins een exacte vervanging in van wat voorheen als terrasconstructie bestond.

Er diende derhalve met het gegeven rekening te worden gehouden dat het pand deel uitmaakt van UNESCO werelderfgoed en reeds voorlopig was beschermd op het ogenblik van de bestreden beslissing.

De loutere vaststelling dat er voorheen een terrasconstructie aanwezig was, houdt geenszins in dat een volledig nieuwe terrasconstructie zonder meer zou mogen worden toegestaan of dat zonder meer zou kunnen worden besloten dat aan recente wijzigingen inzake regelgeving en bescherming kan voorbijgegaan worden.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar stelde hierover terecht:

“Aangezien het om een precaire vergunning gaat, is het bij voorliggende aanvraag voor het vernieuwen van de terrasconstructie van belang om af te wegen of dergelijk

terras op deze beeldbepalende plaats wenselijk is. Er kan gewezen worden op het feit dat de context na 30 jaar sterk gewijzigd is (Unesco Werelderfgoed geworden, gelegen in beschermd stadsgezicht)."

Ondergeschied

De vergunde situatie, waar de deputatie naar verwijst, is trouwens geenszins duidelijk.

De deputatie verwijst naar een vergunning van 1985 in de in de vergunning vermelde historiek. Deze houdt echter enkel een vergunning in voor het gebruik van het openbaar domein voor een oppervlakte van 18m x 3.8 m en dit enkel voor een zomerterras. Hierin werd als voorwaarde opgelegd dat een vergunning diende te worden bekomen voor de opstelling van windschermen, bevoering en zonnetenten.

Dit is derhalve geen vergunning voor het oprichten van een terrasconstructie. Uit de voorwaarde kan zelfs worden afgeleid dat er voor de opstelling van windschermen, bevoering en zonnetenten nog geen vergunning was bekomen.

Uit de beslissing van het college van burgemeester en schepenen blijkt dat in 1983 een vergunning voor een veel kleiner terras werd verleend, en in 1984 voor een uitbreiding daarvan. Geenszins kan de vergunning van 1983 of 1984 als een vergunning gezien worden, als uitvoering van de voorwaarde voor de vergunning van 1985.

Het blijkt daarenboven niet dat deze vergunningen ooit werden uitgevoerd of dat ze conform werden uitgevoerd. Uit de vergunning van 1985, waar de deputatie in haar historiek uitdrukkelijk naar verwijst, blijkt zelfs van niet. Ook de gemeentelijk stedenbouwkundige ambtenaar stelde in zijn advies uitdrukkelijk dat de constructie niet 100% volgens de vergunning werd uitgevoerd.

In het verslag van de gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar van 20 oktober 2017 (p. 6) wordt vermeld dat er bovendien bij deze eerste vergunning geen reglementering rond vaste terrassen bestond. Het huidige reglement betreffende vaste horecaterrassen op het openbaar domein, goedgekeurd op 24 september 2019, voorziet trouwens slechts een precaire vergunning:

Artikel 6. De vergunning is precair. Dat wil zeggen dat ze, zonder enig verhaal vanwege de vergunninghouder, steeds kan worden aangepast of ingetrokken om redenen van algemeen belang of indien omstandigheden daartoe noodzaken (werken, evenementen, ...).

Ook de provinciale stedenbouwkundig ambtenaar stelt dat de vergunning van 1985 een "precaire vergunning" is. Ook hij gaat niet in op vergunningen van 1983 of 1984.

"In 1985 werd een precaire vergunning verleend voor het plaatsen van een vast terras. Er was toen geen reglementering inzake vaste terrassen. Van het voorliggende terras kan gesteld worden dat het de doorgang belemmert van de voetgangers. Deze moeten letterlijk op de rijweg stappen, omdat het voetpad en de parkeerplaatsen ingenomen worden.

Het instandhouden van het stadslandschappelijk waardevol karakter van de binnenstad is een zaak van algemeen belang. Er kan gewezen worden op het feit dat de binnenstad van Brugge erkend is als Unesco Werelderfgoed."

Nergens blijkt ook uit dat de – onlangs afgebroken – constructie aan de beweerde vergunning zou hebben voldaan.

De deputatie stelt dan verder plots dat in 1994 een terrasoverkapping van 18m x 4m zou zijn vergund. Deze vergunning blijkt echter enkel over het vernieuwen van de doeken te gaan (zie ook besluit college van burgemeester en schepenen). Uit het advies van de gemeentelijke stedenbouwkundig ambtenaar blijkt dat net op het punt van de doeken de vergunning niet conform werd uitgevoerd. De gevolgtrekkingen van de deputatie over deze vergunning van 1994 zijn dan ook veel te verregaand. Wat er in de vergunning zat (vernieuwen doeken) werd blijkbaar niet gevolgd. Deze vergunning kan geenszins als basis worden beschouwd.

Uiteindelijk, in haar conclusie, stelt de deputatie trouwens dat de aanvraag moet vergeleken worden met de vergunde terrasoverkapping van 1983. Deze vergunning, voor zover zij bestaat en ooit conform werd uitgevoerd, heeft in ieder geval betrekking op een veel kleiner terras.

In de bestreden beslissing spuit de deputatie dus mist over welke de vroegere situatie was (1983, 1985, 1994, ...), minstens komt zo op een bijzonder onzorgvuldige wijze tot haar besluit, zonder een goede en deugdelijke inventarisatie van de feitelijke en juridische aspecten van het dossier.

In ieder geval is de thans aangevraagde vergunning niet in overeenstemming met wat er vroeger was opgericht. Voor zover dit was vergund – quod non – overlapt dit geenszins volledig met wat thans werd aangevraagd. Wat was opgericht was niet 100% conform de vergunningen.

Tevens heeft het college van burgemeester en schepenen de uitstalling van een winterterras geweigerd in juni 2017.

De bestreden beslissing is niet afdoende gemotiveerd. De deputatie heeft op een onzorgvuldige wijze het onderzoek gedaan van de feitelijke gegevens en is met schending van het zorgvuldigheidsbeginsel tot een beoordeling gekomen.

De verwijzing naar een principesbeslissing van de stad is evenmin afdoende. Enerzijds blijkt deze nergens uit en anderzijds moet het dan nog om een “bestaand terras” gaan.

o Uw Raad stelde over dit argument in het arrest RvVb-A-1920-0035 :

...

-> Dat uit de vergelijking van foto's zou blijken dat het aangevraagde een verbetering is en een opener gevoel creëert, is evenmin afdoende om te beslissen dat de erfgoedwaarden uit het beschermingsbesluit niet werden geschonden.

o Uw Raad stelde over dit argument in het arrest RvVb-A-1920-0035 :

...

-> De vergelijking met het terras van Tompouce is geenszins terecht. Dat er met twee maten en gewichten wordt geïseerd, is absoluut niet correct.

a. De deputatie stelt dat het agentschap Onroerend Erfgoed over de aanvraag van dit terras gunstig zou hebben geadviseerd. Dit is niet correct. Men heeft immers (per vergissing) over het hoofd gezien om advies te verlenen.

Een gunstig advies werd dus geenszins verleend.

Het rechtsgevolg van het gebrek aan tijdig advies was toen dat de vergunningverlener aan de adviesvereiste kon voorbijgaan. Het is dus niet zo dat de ene keer gunstig en de andere keer ongunstig werd geadviseerd.

b. Op het ogenblik van de adviesaanvraag bestond er in het dossier Tompouce geen beschermingsbesluit over de Burg.

c. Het feit dat in een ander dossier, op een volledig andere plaats in Brugge, een andere beslissing zou zijn genomen, houdt trouwens niet in dat de voorliggende aanvraag aan de hand van alle relevante elementen moet worden beoordeeld. Dit is in casu door het agentschap gebeurd. De inhoud van dit advies wordt door de deputatie maar beperkt en op onterechte motieven in vraag gesteld.

d. In het advies van het agentschap van 1 september 2017 wordt trouwens benadrukt dat het een solitair gesloten terras is, tussen de bomen gedrongen tussen de historische langsgewel en de bomenrij, dat het volume de historische baksteenarchitectuur én het typerend straatbeeld van het Pandreitje verstoord, ... dit zijn allemaal fundamenteel verschillende gegevens van het dossier Tompouce.

e. De gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar stelde het als terecht volgt :

...

o Uw Raad stelde over dit argument in het arrest RvVb-A-1920-0035 :

...

-> Om het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed te weerleggen, verwijst de deputatie vervolgens naar het feit dat van de stad het terras mag vervangen worden, een terras noodzakelijk is om een restaurant draaiende te houden, de binnenruimte te beperkt is om voldoende inkomsten te genereren. Omdat de stad de horeca in de binnenstad wenst te houden, wordt dan ook geoordeeld dat het wijzigen van de terrasoverkapping niet visueel storend is.

Hoe de visie van de stad op het behoud van horeca in de stad, kan doen besluiten dat er geen visueel storend element voorligt, is geenszins duidelijk. Dit zijn twee volledige aparte en verschillende beoordelingen. De ene kan geenszins uit de andere worden afgeleid.

Bovendien wordt in geen enkele van de negatieve adviezen, ook niet in dat van Onroerend Erfgoed, bepaalt dat geen terras meer mogelijk is.

Het argument van de deputatie is op dit punt kennelijk onredelijk en absoluut niet pertinent.

o Uw Raad stelde over dit argument in het arrest RvVb-A-1920-0035 :

...

23. De nieuwe argumenten die in de bestreden beslissing worden aangevoerd – in vergelijking met deze uit de vernietigde beslissing – zijn evenmin dienstig om de strijdigheid met de direct werkende normen, zoals die blijkt het dossier en de adviezen, te weerleggen.

-> De deputatie stelt dat de historische baksteenarchitectuur een belangrijk element is, maar dat het pand sinds begin 20e eeuw een zonneluifel had, en dat ook de platanen en geparkeerde auto's in de winter het zicht naar de gevel verstoren.

Dit alles doet niets af aan de aanwezige erfgoedwaarden. Het feit dat het zicht naar de gevel, en dus de eraan verbonden erfgoedwaarden, vroeger reeds was geschonden en verstoord, kan geen schending van het beschermingsbesluit en dus de vermelde bepalingen verantwoorden.

Zoals hoger vermeld, heeft uw Raad in het arrest RvVb-A-1920-0035 geoordeeld dat op basis van het administratief dossier en het bij de aanvraag gevoegd plan met foto's blijkt dat een aanvraag werd ingediend voor een 'nieuwe' terrasoverkapping met een zwarte aluminium draagconstructie, een boogvorm, wit zeildoek, een balustrade in smeedwerk, en dus een ander uitzicht dan de terrasoverkapping op de foto's van de "bestaande situatie", zodat de verwerende partij, opnieuw moest onderzoeken of die terrasoverkapping wel past het beschermd stadsgezicht."

-> De deputatie oordeelt ook dat de terrasconstructie geen gesloten karakter heeft, omdat het rolgordijn vooraan enkel bij regenweer zou sluiten.

Het feit er een afsluiting is voorzien en vergund, zorgt er voor dat het om een volledig afsluitbare constructie gaat (die ook op andere momenten dan enkel regenweer, dicht kan).

De provinciale stedenbouwkundig ambtenaar stelde in het verslag:

"het betreft een volledig afsluitbare constructie met aluminium draagconstructie , zeildoek en beglaasde zijwanden."

Dit strookt ook volledig met wat uit de plannen blijkt en wat door de aanvrager zelf werd bevestigd. Onder meer blijkt uit haar replieknota die werd neergelegd tegen de hoorzitting van 14 januari 2020:

...

De deputatie stelt dus ten onrechte en in strijd met de feitelijke gegevens dat de constructie geen gesloten karakter heeft en besluit dan ook op kennelijk onredelijke wijze dat de historische baksteenarchitectuur optimaal zichtbaar is gelaten.

-> Het feit dat de ingreep omkeerbaar is en de aanvragers de bepalingen uit het terrasreglement respecteren, is geenszins relevant om de schending van de erfgoedwaarden te negeren. Conform het recentste reglement van de stad Brugge mag het vaste terras er staan van en uitgebaat worden vanaf de eerste zaterdag van de paasvakantie tot en met de laatste zondag van de kerstvakantie, dus zeker drie kwart van het jaar.

-> Vervolgens verwijst de deputatie naar de boogvorm, die praktische voordelen zou hebben, zou aansluiten bij een aan de overzijde gelegen constructie en meer zichtbaar zou laten van de gevel dan een klassieke luifel. Zelfs indien dit correct zou zijn – quod non – dan blijkt hieruit absoluut niet waarom aan de erfgoedwaarden en -kenmerken uit het beschermingsbesluit zou kunnen worden voorbijgegaan.

-> De deputatie legt vervolgens als voorwaarde bij de vergunning een andere kleur van zeildoek op. Het zeildoek dat wordt voorzien, brengt op zich mee dat de gevel aan het zicht wordt onttrokken en dienvolgens een storende ingreep is, die door het agentschap Onroerend Erfgoed ongunstig werd geadviseerd (zowel in het advies (opgesteld voor de bescherming), de e-mail van 23 februari 2018, het beroep bij de deputatie, de replieknota). De deputatie toont geenszins aan dat de wijziging van kleur van het zeildoek de aantasting van de erfgoedwaarden zou wegnemen.

-> De deputatie meent ook naar het terrasreglement te kunnen verwijzen. Dit bepaalt enkel in welke periode een vergund vast terras kan worden opgericht (binnen beschermd stadszicht moeten de vaste terrassen afgebroken worden op de 1e maandag na de kerstvakantie en terug opgebouwd worden op de donderdag en vrijdag voor de paasvakantie). Gedurende drie kwart van het jaar is het terras wél aanwezig.

Dit motief kan de strijdigheid met de direct werkende normen niet weerleggen.

-> Het beschermingsbesluit wordt in ieder geval verkeerd gelezen, waar volgens de deputatie uitsluitend naar de Braambergstraat en de trapgevels zou worden verwezen.

Hoger bleek dat het beschermde stadsgezicht ruimer is, het volledige pand erin is gelegen en ook uitdrukkelijk melding wordt gemaakt van meer dan de trapgevels.

Onterecht poneert zij ook dat de trapgevels en terrasoverkapping nooit in één geheel zouden kunnen worden gezien (zie ook hoger).

De deputatie stelt nochtans zelf uitdrukkelijk in het bestreden besluit dat de horecazaak zeer beeldbepalend is als men vanaf de Dijver richting de Vismarkt gaat (eerste alinea van de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening (5C)). In die situatie kijkt men net op de langsgewel aan het Pandreitje (het zicht op de foto zoals opgenomen in het beschermingsdossier).

...

Dit zicht werd door de deputatie dus in haar besluit als beeldbepalend omschreven en dus werd de erfgoedwaarde erkend, maar toch meent men verder hieraan te kunnen voorbijgaan en enkel te focussen op de trapgevels.

Uw Raad heeft in het arrest nr. RvVb-A-1920-0035 reeds uitdrukkelijk hierover gesteld dat de deputatie verkeerdelijk oordeelt dat de bescherming “alleen betrekking heeft op de trapgevels’ die zich “bovenaan” bevinden, waardoor het “bijna onmogelijk (is) om de trapgevels en de terrasoverkapping in één beeld te zien” (p.37).

...

De deputatie neemt nochtans een identiek motief over, in strijd met het gezag van gewijsde van het arrest.

De erfgoedwaarden van het beschermde stadsgezicht worden geschonden door de nieuwe terrasconstructie, zoals uit het dossier blijkt en in diverse adviezen en stukken werd aangegeven. De deputatie weerlegt dit, met de opgesomde argumenten, op geen enkele manier.

24. *Uw Raad oordeelde in het vernietigingsarrest van 10 september 2019 dat artikel 6.4.3. OED voldoende nauwkeurige verplichtingen oplegt en op zich toepasbaar is, zodat het een direct werkende norm is, zoals bedoeld in artikel 4.3.3 VCRO.*

Er is volgens de Raad tegenstrijdigheid met artikel 6.4.3 OED wanneer dat op basis van concrete gegevens aannemelijk wordt gemaakt, rekening houdend met de impact van de aanvraag op de beschermingswaarden, op basis waarvan het stadsgezicht beschermd werd.

Het arrest stelde dienvolgens dat de verwerende partij de aanvraag diende te toetsen aan het beschermingsbesluit en beslissen of ze daarvoor, op basis van het aanvraagdossier, voldoende gegevens heeft.

Hierboven blijkt dat uit het administratief dossier zeer duidelijk de schending volgt met het beschermingsbesluit en de erin vervatte erfgoedwaarden en dus de schending van een direct werkende norm. De deputatie houdt in de bestreden beslissing geenszins op afdoende wijze rekening met deze gegevens en de argumenten die zij aanvoert zijn niet correct, of geenszins relevant om aan het beschermingsbesluit of de schending van artikel 6.4.3. OED voorbij te gaan. Het grootste deel van deze argumenten werden in het arrest nr. RvVb-A-1920-0035 reeds weerlegd en niet ernstig bevonden.

Artikel 6.4.3. OED wordt geschonden.

De deputatie kon conform artikel 4.3.3. VCRO slechts de vergunning weigeren of in de aan de vergunning verbonden voorwaarden waarborgen opnemen met betrekking tot de naleving van de sectorale regelgeving.

De bestreden beslissing schendt verder ook de formele en materiële motiveringsplicht, is onzorgvuldig en kennelijk onredelijk.

...”

2.

De tussenkomenende partij antwoordt:

“ ...

In het inleidend verzoekschrift verwijst verzoekende partij naar het Ministerieel Besluit van 12 november 2018, om te stellen dat de hierboven genoemde artikelen uit het OED des te meer zouden gelden, en dat dus het kwestig terras een “storend element” zou zijn dat “afbreuk doet aan de architecturale eigenheid” van het betrokken pand. Niet alleen een schending van het OED wordt voorgehouden, doch ook een schending van het voornoemd definitief beschermingsbesluit van 12 november 2018.

Deze stelling kan niet gevolgd worden.

Vooreerst oordeelde Uw Raad reeds in deze zaak dat de plaatsing van een terrasoverkapping niet noodzakelijk strijdig is met de verplichtingen die volgen uit definitieve bescherming (RvVb 10 september 2019, nr. RvVb-A-1920-0035).

Zoals blijkt uit de bovenstaande fotoreportages, alsook het fotomateriaal in bijlage (stukken 3 en 9), zou het stadsgezicht en het Unesco-werelderfgoed aan authenticiteit inboeten, mochten de terrassen – waaronder deze van verzoekende partij tot tussenkomst – verdwijnen uit dit specifiek stadsbeeld.

Hoe kan in die omstandigheden ernstig worden verdedigd dat terrassen, die meer dan 100 jaar behoren tot het vertrouwd stadsgezicht en aldus deel uitmaken van het te behouden erfgoed, in enkele dagen tijd zouden moeten worden verwijderd... omdat zij de plaatselijke erfgoedwaarden zouden schenden??

In het licht van dit gegeven kan verzoekende partij in het geheel niet een bewijs voor het vereiste causaal verband vinden in het definitief beschermingsbesluit van 12 november 2018; immers, hoe kan een terrasconstructie die reeds meer dan 100 jaar ter plaatse aanwezig is, als een “storend element” worden ervaren waarvan de onmiddellijke verwijdering noodzakelijk zou zijn. Dit alles klemt des te meer als blijkt dat tijdens de winterperiode de erfgoedwaarden van het betrokken pand al geheel aan het zicht onttrokken zijn door geparkeerde auto’s (zie stuk 14).

In tegenstelling tot wat verzoekende partij stelt is er geen sprake van een 'gebonden bevoegdheid'. De Deputatie moet nog steeds nagaan of het advies waarnaar verwezen wordt, voldoet aan de formele en materiële zorgvuldigheidsplicht, namelijk dat het inhoudelijk en naar wijze van totstandkoming zorgvuldig is. (RvVb 20 januari 2015, nr. A/2015/0023, Tros Nieuwsbrief 2015, afl. 12, 7-8; RvVb 28 februari 2017, RvVb/A/1617/0609, Tros-Nieuwsbrief 2017/10, 15.)

In het advies van Onroerend Erfgoed wordt verwezen naar de gelijkaardig "doch, nog niet vergunde terrasconstructie Braambergstraat 1".

Dit is foutief, minstens achterhaald. De gelijkaardige constructie aan de Braambergstraat 1 is weldegelijk definitief vergund. Dit terras werd vergund door het College van Burgemeester en Schepenen van de stad van Brugge op 2 oktober 2017 (nr. 20173637). Tegen deze vergunning werd geen tijdig beroep ingesteld door Onroerend Erfgoed.

Bijgevolg wordt dit terras onterecht door Onroerend Erfgoed buiten beschouwing gelaten in haar advies, minstens in haar replieknota voor verwerende partij dd. 12 januari 2020.

Nochtans is dit terras aan de Braambergstraat 1 samen zichtbaar met het aangevraagde terras. Er is dan niet alleen sprake van een ongelijkheid om het ene terras wel te vergunnen en het andere niet, maar twee verschillende uitvoeringen van terrassen die vanuit hetzelfde oogpunt zichtbaar zijn zou juist storend zijn en in strijd zijn met de goede ruimtelijke ordening. Het advies en/of het standpunt van verzoekende partij is dan ook onzorgvuldig opgesteld aangezien het geen rekening houdt met het vergunde terras aan de overkant.

De verwerende partij heeft terecht vastgesteld dat het advies van verzoekende partij niet meer actueel is. Verzoekende partij doet zelfs geen moeite om de impact van het andere terras te bespreken. Verzoekende partij kan geen slachtoffer zijn van het feit dat verzoeker te laat beroep heeft ingesteld tegen de vergunning voor het andere terras of het feit dat ze nalaat het andere terras in haar advies te betrekken.

Verwerende partij zou juist onzorgvuldig gehandeld hebben door het andere terras niet in haar beoordeling te betrekken. Zij heeft dit –in tegenstelling tot verzoekende partij- terecht wel gedaan.

Bovendien moet het advies van Onroerend Erfgoed als bindend beschouwd worden in de mate dat het de strijdigheid vaststelt met artikel 6.4.3. van het Onroerend Erfgoeddecreet.

Deze vaststelling hoeft niet noodzakelijk tot de weigering te leiden van de aangevraagde vergunning. Voor zover het vergunningverlenend bestuur oordeelt dat de naleving van de sectorale regelgeving kan worden gewaarborgd door aan de vergunning voorwaarden te verbinden, kan een vergunning worden verleend. (RvVb 3 april 2018, nr. A/1718/0721, TROS-Nieuwsbrief 2018/11, 4)

...

Verwerende partij heeft dan ook bijzondere voorwaarden opgelegd. Deze voorwaarden komen tegemoet aan de opmerkingen van Onroerend Erfgoed, zodat de vergunning terecht werd verleend. Door het opleggen van de voorwaarden en door rekening te houden met de actuele situatie (i.e. het andere terras) is er geen strijdigheid met het passief behoudsbeginsel.

De deputatie stelt in het bestreden besluit ook vast dat hoe dan ook “moet teruggedaan worden naar de historische toestand indien deze gedocumenteerd is”. (bestreden besluit p. 10, stuk 22.)

Binnen de discretionaire bevoegdheid die de verwerende partij terzake heeft, wordt echter door haar vastgesteld dat het niet gaat om een constructie die het historisch architecturale beeld verstoort.

Uw Raad kan zich bij deze beoordeling niet in de plaats stellen van de verwerende partij, en kan enkel nagaan of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot de bestreden beslissing is kunnen komen. Dit is in casu het geval, nu het bestreden besluit onder meer het volgende overweegt:

*...
Anders dan verzoekende partij betoogt is het niet omdat in het bestreden besluit geoordeeld wordt dat de “horecazaak” een strategische ligging heeft in het beschermd stadsgezicht, dat daaruit volgt dat de terrasconstructie afbreuk doet aan de aanwezige erfgoedwaarden.*

Evenmin is de beoordeling in het bestreden besluit dat uit het definitief beschermingsbesluit blijkt dat de waarde gesitueerd zit in de trapgevels en minder in de gevel op het gelijkvloers feitelijk onjuist of kennelijk onredelijk. Verzoekende partij citeert overigens het definitief beschermingsbesluit in de mate dat het betrekking heeft op het pand van verzoekster tot tussenkomst, en komt hierna op p. 18 van haar inleidend verzoekschrift tot de conclusie:

“Er wordt dus verwezen naar de lijstgevel met centrale getrapte top aan de zijde van het Pandreitje, alsook naar de rechthoekige vensters onder strek.”

Het enige element dat zich onder de terrasconstructie kan bevinden voor zover de luifel volledig is uitgerold zijn de rechthoekige vensters op het gelijkvloers, die bovendien zichtbaar blijven:

Foto 2018 (maart-november)

De motivering in het bestreden besluit, naar luid waarvan “zoals reeds gesteld, is voor de plaats van de aanvraag de kant Braambergstraat beschreven en gaat het over de trapgevels. De plaats van de aanvraag is aan de andere kant gelegen, namelijk in Pandreitje en niet in de Braambergstraat. Het voorzien van een terrasoverkapping in Pandreitje doet op geen enkele wijze afbreuk aan deze trapgevels aangezien deze zich bovenaan bevinden”, is dan ook geenszins onjuist of kennelijk onredelijk.

Foto 2018 (maart-november)

Het staat buiten kijf (cfr. bovenstaande foto) dat alle erfgoedwaarden behouden worden en zichtbaar blijven. De deputatie oordeelde dan ook in alle redelijkheid dat de terrasoverkapping geen afbreuk doet aan de historische waarde van het pand.

Het gegeven dat verzoekende partij een andere mening is toegedaan maakt het bestreden besluit daarom niet onwettig, des te meer gelet op de discretionaire bevoegdheid van verwerende partij terzake.

De foto in bijlage bij het besluit (verzoekschrift p. 19) is genomen tijdens de periode waarop het demonteerbaar terras opgeborgen dient te worden. Dit zicht blijft bestaan, nu zoals

hoger gesteld verzoekster tot tussenkomst verplicht blijft om volgens het Terrasreglement jaarlijks het terras af te breken op het einde van de Kerstvakantie tot het begin van de Paasvakantie.

Het zicht waarvan de bescherming wordt nagestreefd blijft dus integraal bestaan zoals op het moment van opname op de inventaris. Verzoekende partij lijkt hier volkomen aan voorbij te gaan.

Volledigheidshalve dient opgemerkt dat verzoekende partij noch in haar advies dd. 01.09.2017, noch in haar beroep dd. 12.12.2017 (stuk 5 verzoekende partij) een schending van art 4.3.3.VCRO (zie ook tweede middel) inroept enkel een schending van art 4.3.4. VCRO. Gezien de in het middel weerhouden bepalingen, waaronder het passiefbehoudsbeginsel (artikel 6.4.3 OED), niet worden geschonden, ligt dan ook geen schending voor van de in artikel 4.3.3 VCRO bedoelde “direct werkende normen”.

Er werd enkel uitsluitend een schending van art. 4.3.4 VCRO ingeroepen (cfr. p.1 beroepsschrift voor verwerende partij). In toepassing van artikel 4.3.4 VCRO kan een vergunning geweigerd worden indien uit een verplicht in te winnen advies blijkt dat het aangevraagde onwenselijk is in het licht van doelstellingen of zorgplichten die gehanteerd worden binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening.

In het administratief beroep van verzoekende partij bij verwerende partij wordt expliciet verduidelijkt dat het advies van het agentschap enkel betrekking heeft op de onwenselijkheid bedoeld in artikel 4.3.4 VCRO, en wordt aangevoerd (p. 4) dat het college de impact op de erfgoedwaarden diende te onderzoeken bij de toetsing aan de goede ruimtelijke ordening.

Volgens de bewoordingen van artikel 4.3.3 VCRO moet, indien blijkt uit het verplicht in te winnen advies dat het aangevraagde strijdig is met een direct werkende norm, hetzij de vergunning worden geweigerd, hetzij in de vergunning voorwaarden worden opgenomen die de naleving van de sectorale regelgeving waarborgen (RvVb 28 januari 2016, nr. RvVb/A/1516/0518)

Uw Raad oordeelde reeds dat de vergunningverlenende overheid weliswaar niet in de plaats van de adviesverlenende instantie kan beoordelen of het aangevraagde strijdig is met een direct werkende norm binnen het beleidsveld van onroerend erfgoed, nu het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed niet anders dan beschouwd kan worden als een advies van een deskundig orgaan, doch de inhoud ervan niet buiten elke mogelijke betwisting staat (RvVb 3 april 2018, nr. RvVb/A/1718/0721).

In casu werd door verzoekende partij niet eens aangevoerd – noch in het advies, noch in het administratief beroep bij verwerende partij – dat er sprake zou zijn van strijdigheid met een direct werkende norm.

Voor het eerst voor Uw Raad werd een vermeende schending van de artikelen 4.3.3 VCRO en 6.4.3 OED aangevoerd, waarbij niet blijkt dat artikel 6.4.3 OED geschonden werd, noch minder in welke mate dit zou blijken uit het uitgebrachte advies en het administratief beroep bij verwerende partij. Dit gebeurde in de procedure die aanleiding heeft gegeven tot de vernietiging van het besluit d.d. 8 maart 2018. Dit wordt, zoals blijkt in onderhavige weerlegging van het eerste middel, in huidige middel eens te meer ten onrechte gedaan.

Nu verzoekende partij zich er uiteraard van bewust is dat uit de adviezen niet blijkt dat het aangevraagde strijdig is met direct werkende normen zoals bepaald in artikel 4.3.3 VCRO, voert zij voor Uw Raad aan dat dergelijke strijdigheid reeds manifest uit het aanvraagdossier zou blijken.

Strijdigheid met direct werkende normen blijkt echter allerm minst uit het aanvraagdossier, laat staan manifest. Hierboven werd reeds uiteengezet dat alle erfgoedwaarden behouden worden en zichtbaar blijven.

Het thans ingenomen standpunt dat terrasoverkappingen constructies zijn die het historisch architecturaal beeld per definitie zouden aantasten, spoort bovendien zelfs niet met het advies dat door het agentschap zelf werd uitgebracht, nu daarin (advies p. 3) wordt aangegeven dat een herziening met gevelluifel en houten vlonder geen probleem is voor zover in harmonie met de omgeving. Meer nog: op de hoorzitting van 14 januari 2020 heeft verzoekende partij, bij monde van haar raadsman, uitdrukkelijk nog laten gelden:

“Het agentschap stelt voorstander te zijn van een open terras met parasols of een gevelluifel.” (zie stuk 22)

Hoe bijvoorbeeld knalgele parasols van OLA of helgroene parasols van PERRIER geen afbreuk kunnen doen aan het lokaal erfgoed, terwijl dit wel het geval zou zijn voor de sober gekleurde demonteerbare terrasconstructie van verzoekster in tussenkomst (welke identiek is aan de terrasconstructie van de over haar gelegen horecazaak “Klein Venetië”), wordt niet begrepen...en valt niet uit te leggen.

Tevens kent het terras een tijdelijk karakter, ofschoon verzoekende partij niet lijkt te - willen - beseffen dat de vergunde constructie demonteerbaar is, doorzichtig, en tussen het einde van de Kerstvakantie en het begin van de Paasvakantie niet eens aanwezig is.

Het terras moet conform het Terrasreglement weggenomen worden voor de periode tussen de laatste dag van de Kerstvakantie en het begin van de Paasvakantie. Het reglement bepaalt het volgende:

...

De regels van het Terrasreglement maken zelf reeds een onderscheid tussen terrassen binnen en buiten een beschermd stadsgezicht. Met andere woorden, de bepalingen van het Terrasreglement houden rekening met de impact op een stadsgezicht en voorzien daarom dat een terras maar tijdelijk mag opgebouwd worden. De beoordeling van de impact wordt dus geregeld door een stedelijk reglement.

De “zogenaamde” visuele verstoring – certe quod non - is dus niet het ganse jaar, waardoor de gevels van het pand gedurende enkele maanden zichtbaar zijn. Dit is juist de periode dat de Platanen niet in blad staan.

In de zomer staan de platanen in het Pandreitje volledig in blad, zodat de gevel van het pand (en dus ook terras) volledig aan het zicht wordt ontnomen.

Van een storende ingreep die afbreuk doet aan de erfgoedwaarden van het beschermd stadsgezicht is dus geen sprake. Nog minder blijkt – laat staan manifest - uit het aanvraagdossier enige strijdigheid meet een directe norm; dit des te meer nu uit voorgelegde fotomateriaal (stukken 3 en 9) afdoende blijkt dat er reeds meer dan 100 jaar een terrasconstructie gekend is op de bedoelde plaats aan en tegen de gevel van het betrokken pand.

Het betreft hier ook een perfect omkeerbare ingreep. Deze ingreep is niet enkel perfect omkeerbaar, ze impliceert bovendien ook géén verdere bouwtechnische ingrepen in het bestaand pand. Als er morgen beslist wordt een andere invulling te geven aan het gebouw neemt men gewoon het terras weg, zonder enige schade aan het pand.

Vervolgens voert verzoekende partij ten onrechte betwisting nopens enerzijds de boogvorm en het bij wege van bijzondere voorwaarde opgelegd zwart of donkergroen zeildoek.

-> omtrent de boogvorm motiveert verwerende partij als volgt:

...

Anders dan verzoekende partij voorhoudt, stelt verwerende partij niet alleen de praktische zijde van de boogvorm in het daglicht, zij wijst ook op het feit dat de boogvorm met zich meebrengt dat de historische baksteengevel meer zichtbaar blijft dan de klassieke hellende luifel die verzoekende partij voorstaat. Verzoekende partij weet dit in haar inleidende verzoekschrift niet te weerleggen, en komt in wezen niet verder dan het opperen dat "dit niet zo is" en "dat er niet wordt gemotiveerd waarom er afbreuk dient gedaan te worden aan de beschermde erfgoedwaarden". Verzoekende partij wordt in dit betoog voorwaar onbegrijpelijk, want verwerende partij motiveert nu net in de bestreden beslissing dat er GEEN erfgoedwaarden verloren gaan/teloor gaan nu deze ZICHTBAAR blijven.

In het licht van deze discussie wordt verzoekende partij des te meer niet begrepen als zij op de hoorzitting stelt voorstander te zijn van een terras "overdekt" met parasols (zie de boutade hierboven van de knalgele parasols van OLA en de helgroene parasols van PERRIER).

-> omtrent het zwarte/donkergroene zeildoek motiveert verwerende partij:

...

Deze betwisting in het inleidend verzoekschrift wordt niet begrepen. Aanvankelijk werd vooral door verzoekende partij, en hierin bijgetreden door de Commissie Stedenschoon van Brugge, de witte kleur van het zeildoek gehekeld. Volgt verzoekster in tussenkomst dan de suggestie uit het advies van de Commissie Stedenschoon, hierin door verwerende partij bijgetreden, blijkt het nog niet goed genoeg te zijn voor verzoekende partij.

In het licht van deze discussie wordt verzoekende partij nog minder begrepen waar zij dan wel het gebruik van een gevelluifel met donker zeildoek gaat "propageren". Immers, ook hier zal er bij uitgeschoven toestand van de luifel een donker zeildoek te zien zijn. Verzoekende partij verliest zichzelf kennelijk in tegenstrijdigheden en semantische discussies.

Los van het bovenstaande beroept verzoekende partij zich ten onrechte op een schending van het zogenaamd actiefbehoudsbeginsel.

...

Samenlezing van de bovenstaande decretale bepalingen leert ons dat het actief behoudsbeginsel, bedoeld in artikel 6.4.1 Onroerendergoeddecreet, zich enkel richt tot "zakelijkrechthouders" en "gebruikers" van beschermde goederen. het "beschermd goed" in casu is een beschermd stadsgezicht, zijnde "Vismarkt, Huidenvettersplein en Rozenhoedkaai met omgeving". Het pand is op zichzelf genomen niet beschermd als zijnde een monument. Op een stadsgezicht kan men principieel geen zakelijk recht laten gelden, waarvan de onderliggende titel is overgeschreven in de registers van de territoriaal bevoegde Dienst Patrimoniumdocumentatie van het Rechtszekerheidskantoor (voorheen de Hypotheekbewaarder genaamd). Evenmin kan men een stadsgezicht "gebruiken" door het bijvoorbeeld te huren.

Het feit dat een bepaald persoon eigenaar is/huurder is van een bepaald perceel binnen de perimeter van een stadsgezicht, doet aan deze vaststelling geen enkele afbreuk. Immers, het is niet dit specifiek perceel dat het stadsgezicht uitmaakt; het stadsgezicht krijgt vorm door het amalgaam van percelen waarvan dit perceel deel uitmaakt.

Uit het bovenstaande dient noodzakelijk te worden besloten dat het actief behoudsbeginsel, als norm, niet ingeroepen kan worden tegen een eigenaar/gebruiker van een perceel binnen de perimeter van een beschermd stadsgezicht, en dit bij gebrek aan enig zakelijk recht of gebruiksrecht dat deze persoon zou kunnen doen gelden opzichtens dit dorpsgezicht waarvan zijn/haar perceel deel uitmaakt.

*Anders dan verzoekende partij aanneemt in haar verzoekschrift, kan het actief behoudsbeginsel ten aanzien van tussenkomende partij geen "direct werkende norm" zijn. Tussenkomende partij is geen eigenaar noch gebruiker van het beschermd dorpsgezicht "Vismarkt, Huidenvettersplein en Rozenhoedkaai met omgeving".
..."*

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partij stelt in haar eerste middel dat er, omwille van het ongunstig advies van het agentschap Onroerend Erfgoed en de ligging in definitief beschermd stadsgezicht, een schending is van een direct werkende norm en de verwerende partij een gebonden bevoegdheid heeft, terwijl de verwerende partij

- (i) bij haar beoordeling van de aanvraag stelt dat de terrasoverkapping geen afbreuk doet aan de historische waarde van het pand,
- (ii) geen rekening houdt met de in het beschermingsbesluit erkende erfgoedwaarden en
- (iii) zich baseert op foutieve gegevens, die de Raad in het vernietigingsarrest van 10 september 2019 al weerlegd heeft: minstens schendt de verwerende partij, volgens de verzoekende partij, met de bestreden beslissing daardoor de motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel.

2.

Het voorwerp van de bestreden beslissing is gelegen in het stadsgezicht "Vismarkt, Huidenvettersplein en Rozenhoedkaai met omgeving", definitief beschermd bij ministerieel besluit van 12 november 2018.

In het ongunstig advies van het agentschap Onroerend Erfgoed van 1 september 2017 is te lezen:

"...

De werken hebben betrekking op de kernzone van de als werelderfgoed erkende binnenstad van Brugge.

Dit onroerend erfgoed werd door Unesco erkend als werelderfgoed omwille van volgende criteria:

criterium (iii): Het historische centrum van Brugge getuigt van de aanzienlijke beïnvloeding gedurende een lange periode op het vlak van architectuur. In het bijzonder de baksteengotiek en van de voorkeur voor innovatieve artistieke stromingen bij de

ontwikkeling van de middeleeuwse schilderkunst als geboorteplaats van de Vlaamse Primitieven.

Criterion (iv): Het historische centrum van Brugge is een buitengewoon voorbeeld van een architecturaal ensemble dat bijzondere stadia in het middeleeuwse Europa illustreert op commercieel en cultureel gebied, met de openbare, sociale en religieuze complexen als levende getuigen.

Criterion (vi): Het historische centrum van Brugge was de geboorteplaats van de Vlaamse Primitieven en een centrum van mecenaat en ontwikkeling van de schilderkunst in de middeleeuwen, met als vertegenwoordigers onder meer Jan Van Eyck en Hans Memling.”

De aangevraagde werken hebben een negatieve impact op de erfgoedwaarden van het werelderfgoed omwille van de volgend reden: Het betreft een aanvraag tot bouwen van een gesloten terrasconstructie gelijkaardig aan de geplaatste doch, nog niet vergunde terrasconstructie Braambergstraat 1. De plannen verwijzen naar de gerealiseerde constructie op de Burg, doch bevatten geen gegevens over de reeds geplaatste bloembakken met glazen schermen. Blijven deze of zijn deze te verwijderen?

De gesloten terrasconstructie bestaat uit een verhoogde houten vloer met luifelconstructie op poten aan de voorzijde, afgesloten met twee glazen windschermen die tot boven gesloten zijn en de mogelijkheid om aan de voorzijde een doorzichtig rolgordijn naar beneden te laten bij regenweer, zodat de constructie volledig gesloten is. De toegang kan dan genomen worden via de glazen windschermen die open schuiven.

Dit solitair gesloten terras tussen de bomen staat gedrongen tussen de historische langsgewel en de bomenrij. Het volume verstoort visueel de historische baksteenarchitectuur die kenmerkend is voor de Brugse binnenstad en het typerend straatbeeld van het Pandreitje. De boogvorm en het witte zeildoek worden als storend ervaren. Noch de vorm noch het kleur integreren zich in het straatbeeld ten opzichte van de historische baksteenarchitectuur en zijn groene omgeving.

De werken werden stilgelegd tijdens de bouw van de nieuwe constructie zonder vergunning. Op vandaag ligt er een verhoogde vloer die tot 60 cm hoog komt (wegens de helling in de straat?). deze is omgeven door een leuning van metaal en op de kop van het terras twee bloembakken met windschermen. De bloembakken worden echter niet gebruikt, doch zijn voorzien van hangpotten aan de buitenzijde. Het huidige open terras met parasols integreert zich veel beter in de beboomde en historische omgeving dan de voormalige gesloten terrasconstructie.

...”

Verder in het advies stelt het agentschap Onroerend Erfgoed, naast het voorstel om een globale visie voor de horecaterrassen in de Brugse binnenstad te (laten) ontwerpen, een alternatief open gevelterras voor.

De gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar adviseert als volgt eveneens ongunstig op 20 oktober 2017:

“ ...

Kunsthistorische beschrijving, evaluatie en randvoorwaarde

...

Het pand is kunsthistorisch en stadslandschappelijk waardevol. De geplande werken zijn nefast voor zowel de stadslandschappelijke waarde van het pand als voor de stadslandschappelijke waarde van het Pandreitje. Sector Unesco en de dienst Monumentenzorg en Erfgoedzaken geven uitdrukkelijk ongunstig advies.

Bij plaatsing van een open terrasconstructie met parasols en/of een zonnetent wordt het zicht op de gevel veel minder gehinderd. De stadslandschappelijke waarde wordt zo veel minder geschaad.

Evaluatie architecturaal concept

Sector Unesco meent dat de gevraagde constructie esthetisch niet passend zal zijn op deze stadslandschappelijke waardevolle plaats en vóór deze stadslandschappelijke waardevolle gevel. De constructie zal te dominant aanwezig zijn in het straatbeeld. Het zal het straatbeeld ontsieren alsook het waardevolle pand als dusdanig.

Aangezien men al gestart was met de plaatsing van de nieuwe overdekte terrasconstructie en de werken hierop onmiddellijk werden stilgelegd, heeft men voorlopig een open los terras ingericht zonder overkapping. Foto's hiervan tonen aan dat deze situatie veel mooier en soberder is en bovendien veel minder nadelig voor het zicht op het waardevolle pand waartoe het terras behoort (zie foto's).

Op de foto's is ook te zien dat men windschermen heeft geplaatst. Deze windschermen beantwoorden niet aan de gangbare randvoorwaarden voor de binnenstad, nl. bloembakken met een levend groene haag waarachter een glasplaat wordt voorzien die dezelfde hoogte heeft als de groene haag. Hier werd een lompe windschermconstructie geplaatst, waaraan een paar bloembakjes werden gehangen. Dit is esthetisch niet aanvaardbaar. De plaatsing van deze windschermen is vergunningsplichtig. Regularisatie van de uitgevoerde windschermen zal niet gunstig geadviseerd worden door de dienst.

Sector Unesco kan wel akkoord gaan met in de hoogte uitschuifbare windschermen, doch beperkt tot tweemaal de vaste hoogte en niet driemaal zoals te zien is op de foto's van de uitgevoerde toestand.

Mocht het college een vaste terrasoverkapping op die plaats alsnog overwegen (ondanks alle ongunstige adviezen), dan dient alsnog de aanvraag te worden geweigerd omwille van de beperkte architecturale kwaliteit van de gevraagde constructie.

Momenteel worden nl. de randvoorwaarden vastgelegd voor de nieuwe terrasoverkappingen op de Markt. Dit gebeurt in samenspraak met de Vlaamse Overheid en met de constructeur/leverancier. Deze laatste vormt ook de link met de handelaars.

Deze gesprekken verlopen constructief en een compromis is in zicht. Het is belangrijk dat voor alle overdekte terrasconstructies (waar de plaatsing ruimtelijk aanvaardbaar is) eenvormigheid wordt nagestreefd.

Uit de voorstellen voor de Markt blijkt dat er meer esthetische alternatieven bestaan. Zo is een terrasoverkapping mogelijk zonder vooraan een horizontale verbinding te moeten voorzien tussen de steunelementen. Dit resulteert in een grotere openheid en bijgevolg een betere zichtbaarheid op de achterliggende waardevolle gevels. Ook blijkt dat grotere overspanningen mogelijk zijn met slechts 2 steunelementen (tot 6 m).

Uit deze gegevens blijkt dat een veel esthetischer resultaat kan worden bekomen dan wat nu gevraagd wordt (met horizontale verbinding vooraan en met dubbele steunelementen centraal). Sector Unesco geeft dan ook ongunstig advies voor de architectuur van de gevraagde terrasoverkapping.

In de aanvraag wordt verwezen naar de vergunde constructie op de Burg (Tompouce).

Deze vergelijking mag/kan o.i. niet worden gemaakt. Daar gaat het sowieso al om een veel groter plein. De constructie werd bovendien niet 100% uitgevoerd volgens de vergunning (o.a. m.b.t. de kleur van het doek). Intussen betreuren zowel de Vlaamse Overheid als Sector Unesco het feit dat destijds onvoldoende werd nagedacht over de impact van deze vergunning (op lijst) op de binnenstad. Met de huidige inzichten zou deze constructie vermoedelijk niet opnieuw gunstig worden geadviseerd. De vergunning dateert ook van vóór de bescherming als stadsgezicht, dus sowieso zou de Vlaamse Overheid dit nu niet meer aanvaarden. Dergelijke constructies worden nl. nooit gunstig geadviseerd in beschermde stadsgezichten (bindend advies).

Het is dan ook de uitdrukkelijke wens van de Vlaamse Overheid om werk te maken van een nieuwe terrasverordening, waarbij niet louter over de Markt wordt nagedacht, maar ook over alle terrasconstructies in beschermde stadsgezichten en in de binnenstad tout court.”
...”

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert als volgt ongunstig:

“... ”

Er wordt voorzien in een terrasconstructie met heel wat verticale steunpunten (in het midden zelfs dubbele steunpunten) en dwarse verbindingselementen. Deze constructie is weinig esthetisch en ontnemt het zicht op de waardevolle langsgevel. Bovendien is de constructie op deze plaats gewrongen tussen de gevel en de bomen.

Een eenvoudiger structuur zou hier beter passen in het straatbeeld. Hierbij kan gedacht worden aan een open terras met een zonneluifel. De voorgestelde constructie, die zowat aan alle zijden afsluitbaar is, is te opvallend in het straatbeeld aanwezig. Bovendien wordt het openbaar domein daardoor steeds meer geprivatiseerd.

...”

Uit voormelde adviezen blijkt de negatieve visuele impact van de aanvraag en de aantasting van de erfgoedwaarden, die bevestigd worden door het definitief beschermingsbesluit.

3.

De Raad kan zijn beoordeling van de verplicht te vragen adviezen (van het agentschap Onroerend Erfgoed en van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar), evenals van de eisen van een goede ruimtelijke ordening, niet in de plaats stellen van die van de vergunningverlenende overheid.

Bij het wettigheidstoezicht op de bestreden beslissing is de Raad alleen bevoegd te onderzoeken of de verwerende partij haar appreciatiebevoegdheid behoorlijk heeft uitgeoefend, meer bepaald of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij, op basis daarvan, in redelijkheid haar (bestreden) beslissing heeft kunnen nemen. Een beslissing is alleen maar kennelijk onredelijk wanneer de Raad oordeelt dat de beslissing van de verwerende partij dermate afwijkt van het normaal te verwachten beslissingspatroon, dat het ondenkbaar is dat een ander zorgvuldig handelend bestuur, in dezelfde omstandigheden, dezelfde beslissing zou nemen.

Om te voldoen aan de formele motiveringsplicht moet de verwerende partij in haar beslissing duidelijk de met een goede ruimtelijke ordening verband houdende redenen vermelden waarop zij haar beslissing steunt, zodat een belanghebbende met kennis van zaken de beslissing kan aanvechten. De in de bestreden beslissing vermelde motieven moeten afdoende zijn.

Omwille van de aard van de aanvraag, de ligging in een woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde en binnen de perimeter van een definitief beschermd stadsgezicht, evenals (de overwegingen in) het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed, zoals bijgetreden door de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar en de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar, moet de verwerende partij bijzondere aandacht besteden aan de beoordeling en de motivering van de conformiteit van de aanvraag met het beschermd stadsgezicht en aan de cultuurhistorische aspecten van de aanvraag (als een noodzakelijk en relevant te beoordelen aandachtspunt, zoals bedoeld in artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 1° VCRO met betrekking tot de verenigbaarheid van de aanvraag met een goede ruimtelijke ordening).

De verwerende partij moet, als vergunningverlenende overheid, concreet en met respect voor de verplicht te vragen adviezen, onderzoeken of de aanvraag beantwoordt aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening (waarbij zij de noodzakelijke of relevante aandachtspunten en criteria bij haar beoordeling moet betrekken), evenals of de aanvraag al dan niet strijdig is met direct werkende normen binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening, of onwenselijk is omwille van doelstellingen of zorgplichten in andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening.

Wanneer de verwerende partij, zoals in de bestreden beslissing, bij de beoordeling van de aanvraag afwijkt van het gemotiveerd ongunstig advies van het agentschap Onroerend Erfgoed, dat de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar bijtreedt, en waarbij telkens verwezen wordt naar de erfgoedwaarden van het pand, waarop de bestreden beslissing betrekking heeft, en beslist dat de aanvraag verenigbaar is met een goede ruimtelijke ordening, vereisen de motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel dat zij haar beslissing daarover zéér concreet en zorgvuldig motiveert.

4.

4.1

De Raad heeft een vorige vergunningsbeslissing met betrekking tot de plaatsing van de (vernieuwde) terrasoverkapping vernietigd met het arrest van 10 september 2019 met nummer RvVb-A-1920-0035.

De verwerende partij neemt de overwegingen van die vernietigde beslissing integraal over in de bestreden beslissing en verwijst verder naar het vernietigingsarrest en, in vergelijking met de vorige, door de Raad vernietigde beslissing, het (inmiddels definitief) beschermingsbesluit als bijkomende motivering.

De verwerende partij stelt in de bestreden beslissing, net zoals in de vorige bestreden beslissing, bij de bespreking van de adviezen dat zij het niet eens is met het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed en verwijst daarbij naar het reeds sinds 1986 bestaand en vergund terras en naar een gunstig geadviseerde overkapping van een ander restaurant: zij stelt dat er niet met twee maten en twee gewichten geadviseerd kan worden.

De verwerende partij verwijst vervolgens naar de visie van de stad Brugge dat “een terras in de binnenstad noodzakelijk is om een restaurant draaiende te houden” en dat “het wijzigen van een vergunde terrasoverkapping niet visueel storend is”.

De verwerende partij besluit dat er “geen afbreuk” wordt gedaan “aan de historische waarde van de omgeving”, onder andere met verwijzing naar “een draagwerk in zwart aluminium en een oproldoek in grijs” van de met de bestreden beslissing vergunde terrasoverkapping.

De verwerende partij stelt, na verwijzing naar voormeld vernietigingsarrest van de Raad van 10 september 2019 met nummer RvVb-A-1920-0035, dat zij het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed (dat de aanvraag in strijd is met het beschermingsbesluit), niet kan volgen en dat de terrasoverkapping het historisch architecturaal beeld van het stadsgezicht niet verstoort, omdat:

- er in de omgeving tal van gelijkaardige constructies zijn
- het pand sinds het begin van de 20^e eeuw een zonneluifel heeft
- de terrasoverkapping niet ‘gesloten’ is, waardoor de historische baksteenarchitectuur optimaal zichtbaar blijft
- de ingreep, omwille van het stedelijk reglement betreffende de horecaterrassen, omkeerbaar is
- de gekozen boogvorm praktische voordelen heeft en aansluit bij de horecazaak aan de overzijde van de straat;
- het grijze zeildoek vervangen wordt door een zeildoek in een donkere kleur
- het terrasreglement, opgesteld in overleg met de verzoekende partij, nageleefd zal worden.

Dan stelt de verwerende partij nog, zoals in de vorige bestreden (en door de Raad met een arrest van 10 september 2019 met nummer RvVb-A-1920-0035 vernietigde) beslissing dat het onmogelijk is de trapgevels en de terrasoverkapping in één beeld te zien.

Bij het onderdeel “beoordeling van de goede ruimtelijke ordening” stelt de verwerende partij, net zoals in de vorige bestreden beslissing, dat de aanvraag “een opener en mooiere afwerking” voorziet dan er nu is en dat horeca “een essentieel onderdeel” is van de “toeristenstad” Brugge.

Verder vergelijkt de verwerende partij de met de bestreden beslissing vergunde terrasoverkapping met een gelijkaardige overkapping van een ander restaurant.

4.2

Het agentschap Onroerend Erfgoed adviseert ongunstig omdat de aanvraag een “negatieve impact heeft op de erfgoedwaarden van het werelderfgoed”: “het solitair gesloten terras” is een visuele verstoring van “de historische baksteenarchitectuur, die kenmerkend is voor de Brugse binnenstad en het typerend straatbeeld van het Pandreitje”.

Het agentschap Onroerend Erfgoed ervaart de “boogvorm en het witte zeildoek” als storend en besluit in het advies: “noch de vorm noch het kleur integreren zich in het straatbeeld ten opzichte van de historische baksteenarchitectuur en zijn groene omgeving”.

4.3

Los van de vraag of de verwerende partij al dan niet een gebonden bevoegdheid heeft, oordeelt de Raad dat de motivering van de bestreden beslissing afwijkt van het door de gemeentelijke en de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar, bijgetreden ongunstig advies van het agentschap Onroerend Erfgoed: de verwerende partij moet dan in de bestreden beslissing concreet en zorgvuldig motiveren dat (en waarom) zij niet akkoord is met voormelde adviezen.

5.

In de bestreden beslissing antwoordt de verwerende partij eerst in dezelfde bewoordingen als in de vorige, door de Raad met het arrest van 10 september 2019 met nummer RvVb-A-1920-0035 vernietigde beslissing, op het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed.

Zo verwijst de verwerende partij naar het reeds sinds 1983 “aanwezig en vergund” terras en stelt de verwerende partij dat er met twee maten en twee gewichten wordt geoordeeld omdat de verzoekende partij het terras van een op de Burg gelegen restaurant wel aanvaardbaar geacht heeft: de verwerende partij herhaalt die verwijzing naar het sinds 1986 bestaand terras en naar het restaurant op de Burg bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening.

De Raad oordeelt in voormeld arrest van 10 september 2019 met nummer RvVb-A-1920-0035 als volgt over het “bestaand terras”:

“... ”

Los van de vraag welk ‘bestaand’ terras vergund was (uit het administratief dossier en de door de procespartijen voorgelegde foto’s blijkt dat er in de loop der jaren verschillende soorten terrassen geweest zijn), is het, op basis van het administratief dossier en het bij de aanvraag gevoegd plan met foto’s duidelijk dat de eerste tussenkomende partij een aanvraag indient voor een ‘nieuwe’ terrasoverkapping met een zwarte aluminium draagconstructie, een boogvorm, wit zeildoek, een balustrade in smeedwerk, en dus een ander uitzicht dan de terrasoverkapping op de foto’s van de “bestaande situatie”, zodat de verwerende partij, ook omwille van de ongunstige adviezen, opnieuw moest onderzoeken of die terrasoverkapping wel past in het ten tijde van de bestreden beslissing voorlopig beschermd stadsgezicht.

“... ”

en over de verwijzing naar het restaurant op de Burg:

“... ”

Verder vergelijkt de verwerende partij de aanvraag met het terras van een ander restaurant op de Burg (die eveneens beschermd is), waarvoor het agentschap onroerend erfgoed wel gunstig geadviseerd zou hebben. Deze vergelijking loopt mank en is geen zorgvuldige beoordeling van de aantasting van de erfgoedwaarden door de aanvraag, waarop de bestreden beslissing betrekking heeft, wat reeds het geval is omdat dit betrekking heeft op een andere plaats in de stad Brugge en per definitie dus op een andere situatie.

Dat ander restaurant is niet gelegen in het voorlopig beschermd stadsgezicht waarbinnen het pand ligt waarop de bestreden beslissing betrekking heeft.

Ook de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar wijst er in zijn andersluidend advies op dat de ligging van dit restaurant anders is, “gelegen aan een groot plein”.

Dat de verzoekende partij, volgens de tussenkomende partijen, laattijdig geadviseerd heeft voor dat ander restaurant en “met twee maten en twee gewichten” weegt, is dan ook irrelevant.

De verwijzing door de verwerende partij naar het “gevaarlijk precedent” dat één restaurant wel een overkapping “krijgt” en een ander niet, is, op zichzelf en gezien de ongunstige adviezen met betrekking tot erfgoed, geen afdoende motivering van de bestreden beslissing.

De verwerende partij toont bovendien niet aan dat allerlei specifieke aspecten in het ongunstig advies van het agentschap onroerend erfgoed, zoals het solitair gesloten terras, dat tussen de bomen gedrongen is, en de verstoring van de historische baksteenarchitectuur en het typerend straatbeeld van het Pandreitje, ook van toepassing is voor dat ander restaurant met een gelijkaardige terrasoverkapping.

...”

De verwerende partij herhaalt in de bestreden beslissing ook dat een terrasoverkapping noodzakelijk is om inkomsten te verwerven en dat de situatie verbetert door de vergunning van de plaatsing van de (vernieuwde) terrasoverkapping; daarover oordeelt de Raad in voormeld vernietigingsarrest van 10 september 2019 met nummer RvVb-A-1920-0035:

“ ...

Ook de loutere stelling van de verwerende partij dat het een “opener en mooiere afwerking” is tegenover ‘vroeger’, is niet voldoende om te beslissen dat de aanvraag geen afbreuk doet aan de erfgoedwaarden.

Dat een buitenterras noodzakelijk is om voldoende inkomsten te genereren en dat horeca belangrijk is in een toeristenstad, is geen argument ter weerlegging van adviezen met betrekking tot de erfgoedwaarde van een pand.

...”

De bestreden beslissing is een herstelbeslissing, na vernietiging door de Raad met het arrest van 10 september 2019 met nummer RvVb-A-1920-0035 van een eerdere beslissing, onder meer omwille van voormelde motivering, die de verwerende partij nu ongewijzigd overneemt in de bestreden beslissing, zodat de motivering van de bestreden beslissing over deze onderwerpen identiek is aan de motivering van de eerder vernietigde beslissing. Er is op het eerste gezicht dan ook geen enkele reden om nu anders te oordelen over deze (ongewijzigde) motivering van de bestreden beslissing over deze onderwerpen, die identiek is aan de motivering van de eerder door de Raad vernietigde beslissing.

6.

Vervolgens verwijst de verwerende partij in de bestreden beslissing naar het vernietigingsarrest van de Raad van 10 september 2019 met nummer RvVb-A-1920-0035 en erkent zij, anders dan in de vorige, door de Raad vernietigde, beslissing, dat er een beschermingsbesluit is waar ze de aanvraag aan moet toetsen.

De verzoekende partij betwist, punt per punt, de motivering van de bestreden beslissing dat de vergunde (vernieuwde) terrasoverkapping geen verstoring is van het historisch architecturaal beeld van het stadsgezicht.

6.1

De verzoekende partij stelt met betrekking tot de verwijzing door de verwerende partij in de bestreden beslissing naar de zonneluifel die er sinds 1903 zou staan, en die “impact heeft op de zichtbaarheid van de gevel” aan de kant van Pandreitje, en de verwijzing naar de platanen en de geparkeerde auto’s die ook het zicht naar de gevel verstoren aan de kant van Pandreitje, op het eerste gezicht terecht dat de bestaande elementen, die het zicht naar de gevel zouden verstoren, geen afbreuk doen aan de aanwezige erfgoedwaarde.

Een al in 1903 bestaande zonneluifel is immers niet hetzelfde als de met de bestreden beslissing vergunde terrasoverkapping, die gesloten of halfopen is naargelang het weer, en een boogvorm en een metalen draagconstructie en balustrade in smeedwerk heeft.

Louter verwijzen naar enkele bestaande elementen (ook indien er geen auto's zijn in de zomer) is niet voldoende als onderzoek naar de verstoring van de historische baksteenarchitectuur door de met de bestreden beslissing vergunde terrasoverkapping.

Uit de bij het dossier gevoegde foto's blijkt verder niet dat de auto's of de platanen zodanig de historische baksteenarchitectuur verbergen dat de verwerende partij zonder meer in redelijkheid kan beslissen dat het zicht toch al verstoord is en dat een terrasoverkapping met de door de bestreden beslissing vergunde omvang aanvaardbaar is.

6.2

Verder stelt de verwerende partij in de bestreden beslissing dat de constructie "geen gesloten karakter" heeft omdat de "voorzijde open is (enkel doorzichtig rolgordijn bij regenweer)" en de zijkanten "volledig in glas zijn".

In het vernietigingsarrest van 10 september 2019 met nummer RvVb-A-1920-0035 oordeelt de Raad over het uitzicht van de vergunde terrasoverkapping:

“...
Het kan niet ontkend worden, ook omwille van de bij het dossier gevoegde foto's, dat de met de bestreden beslissing vergunde terrasoverkapping een deel van de gevel aan het zicht zal onttrekken, en niet "doorzichtig" is, zoals de tussenkomende partij beweert.
...”

De verwerende partij kan niet ontkennen dat het mogelijk is de met de bestreden beslissing vergunde terrasoverkapping bij regenweer volledig af te sluiten met de rolgordijnen.

De verwerende partij kan met betrekking tot een terrasoverkapping, bestaande uit een zwarte aluminium draagconstructie (met dus pijlers tot beneden), een boogvorm, een zeildoek en een balustrade in smeedwerk, niet in redelijkheid stellen dat dit "geen gesloten karakter" heeft en dat de baksteenarchitectuur "optimaal zichtbaar" wordt gelaten. Dat is op het eerste gezicht een onjuiste vaststelling: de baksteenarchitectuur wordt, door de met de bestreden beslissing vergunde terrasoverkapping, minder zichtbaar dan met een zonneluifel.

Dit klemt des te meer omwille van het ongunstig verslag van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar, die stelt dat het "een terrasconstructie [is] met heel wat verticale steunpunten (in het midden zelfs dubbele steunpunten) en dwarse verbindingselementen", die "weinig esthetisch" is, "het zicht op de waardevolle langsegevel" ontnemt en "zowat aan alle zijden afsluitbaar" is.

Dat het agentschap Onroerend Erfgoed tijdens de hoorzitting van 14 januari 2020 heeft gesteld voorstander te zijn van een "open terras met parasols of een gevelluifel" is niet hetzelfde als voorstander te zijn van "knalgele" of "helgroene" parasols van bepaalde merken, zoals de tussenkomende partij aanvoert: voorstander zijn van parasols of van een gevelluifel is niet in tegenspraak met het ongunstig advies van het agentschap Onroerend Erfgoed in verband met een terrasoverkapping die bij regenweer volledig kan worden gesloten, zoals de verwerende partij met de bestreden beslissing vergunt.

6.3

Verder stelt de verwerende partij in de bestreden beslissing dat de plaatsing van de met de bestreden beslissing vergunde (vernieuwde) terrasoverkapping een "omkeerbare ingreep" is omdat de terrasoverkapping, volgens het stedelijk reglement inzake de horecaterrassen, moet weggenomen worden "in de periode tussen de laatste dag van de Kerstvakantie en de eerste zaterdag van de Paasvakantie".

Terecht wijst de verzoekende partij erop dat de terrasoverkapping gedurende meer dan de helft (twee derde tot drie kwart) van een jaar mag geplaatst worden.

Het is op het eerste gezicht kennelijk onredelijk in de bestreden beslissing alleen te verwijzen naar de verwijdering van de vergunde terrasoverkapping gedurende vier maanden van het jaar.

De beoordeling van de impact op het beschermd stadsgezicht moet vooral gebeuren met betrekking tot het grootste gedeelte van het jaar dat de terrasoverkapping geplaatst is.

Het verwijderen van de terrasoverkapping is dus niet relevant bij de beoordeling van de schending van de historische baksteenarchitectuur. Het louter respecteren, door de aanvrager, van de bepalingen van het stedelijk terrasreglement is daarom ook niet relevant.

De tussenkomen partij meent dat het respecteren van het stedelijk terrasreglement voldoende is omdat dit een onderscheid maakt tussen terrassen in, en buiten, een beschermd stadsgezicht.

Een stedelijk reglement dat alleen bepaalt wanneer een terras(overkapping) mag geplaatst worden kan er echter niet toe leiden dat een specifieke terrasoverkapping geen negatieve impact meer kan hebben op een beschermd stadsgezicht.

Het stedelijk terrasreglement bepaalt immers niets over de vorm, de soort of de grootte van een terras(overkapping), want het is alleen "aanvullend op de stedelijke politieverordening betreffende het gebruik van de openbare weg" opgesteld en geen vrijgeleide om om het even welke terrasoverkapping te mogen plaatsen.

De tussenkomen partij stelt nog dat de terrasoverkapping, bij een andere invulling, zonder schade kan worden weggenomen, maar dat is niet relevant, want de bestreden beslissing heeft betrekking op een terrasoverkapping bij een bestaand restaurant.

6.4

Met betrekking tot de boogvorm stelt de verwerende partij in de bestreden beslissing dat die "praktische voordelen heeft" ten opzichte van een klassiek hellende luifel en dat die refereert naar de vergunde terrasoverkapping met boogvorm aan de overzijde van de straat: de boogvorm zou ook meer zichtbaar laten dan een klassieke, hellende, luifel.

Op het eerste gezicht moet echter niet alleen de boogvorm beoordeeld worden, maar het geheel van de constructie met een zwarte aluminium draagconstructie (met pijlers tot beneden), een zeildoek en een balustrade in smeedwerk. De vergelijking met een klassieke luifel gaat niet op omdat een klassieke luifel geen draagconstructie heeft tot beneden en er ook niet toe leidt dat de terrasoverkapping volledig kan worden afgesloten.

De tussenkomen partij verwijst naar de goede ruimtelijke ordening met betrekking tot het terras aan het pand aan de overkant van de Braambergstraat, maar een louter vergelijkbare constructie aan de overzijde van de straat is nog geen beoordeling van de impact van de met de bestreden beslissing vergunde terrasoverkapping op de specifieke in het beschermingsbesluit opgesomde erfgoedelementen.

De verwerende partij toont op het eerste gezicht niet aan dat allerlei specifieke aspecten in het ongunstig advies van het agentschap Onroerend Erfgoed, zoals het, tussen de bomen gedrongen, solitair gesloten terras, de verstoring van de historische baksteenarchitectuur en het typerend straatbeeld van Pandreitje, ook van toepassing zijn op het aan de overzijde van de straat gelegen pand.

Met betrekking tot de wijziging van de kleur van het zeildoek stelt de verzoekende partij terecht dat de verwerende partij alleen stelt dat de kleur zal gewijzigd worden, zoals vermeld in het advies van de Raadgevende Commissie voor Stedenschoon, maar niet verduidelijkt waarom een donkere kleur geen verstoring is van het historisch architecturaal beeld.

6.5

De verwerende partij stelt in de bestreden beslissing tenslotte, in vergelijking met de eerder door de Raad met het arrest van 10 september 2019 met nummer RvVb-A-1920-0035 vernietigde beslissing, dat de terrasoverkapping “op geen enkele wijze afbreuk doet aan deze trapgevels aangezien deze zich bovenaan bevinden” en het “bijna onmogelijk is”, omwille van de breedte van de straat, “om de trapgevels en de terrasoverkapping in één beeld te zien”, omdat men ofwel de terrasoverkapping ziet, ofwel de trapgevels.

De verwerende partij stelt op het eerste gezicht in de bestreden beslissing manifest onjuist, en dus ten onrechte, dat het Pandreitje niet opgenomen is in het (definitief) beschermingsbesluit, terwijl een deel van het Pandreitje, namelijk de hoek met de Braambergstraat, met daarin zowel het pand waarop de bestreden beslissing betrekking heeft, als het pand aan de overzijde, wel degelijk onder het beschermingsbesluit valt.

De verwerende partij stelt in de bestreden beslissing ook verkeerdelijk dat de bescherming alleen betrekking heeft op de trapgevels” die zich “bovenaan” bevinden, waardoor het “bijna onmogelijk (is) om de trapgevels en de terrasoverkapping in één beeld te zien”, terwijl het definitief beschermingsbesluit het pand, waarop de bestreden beslissing betrekking heeft, beschrijft als:

“...

Braambergstraat nummer 2, hoekpand bij het Pandreitje, zogenaamd “De Tanghe”.

Diephuis van drie traveeën breed aan de Braambergstraat en twee traveeën diep aan het Pandreitje. Gebouwd in de 17e-eeuw. Achterbouw in neo-barokke stijl van 1972-1974.

Verankerde bakstenen trapgevel gericht naar de Braambergstraat. De begane grond had oorspronkelijk een tweeledige indeling (zie geblokte ontlastingsbogen). Sinds 1972 vierledig puivenster met natuurstenen tussenstijlen en afgeschuinde dagkanten. Op de bovenverdieping en de zolderverdieping rechthoekige vensters met afgeschuinde dagkanten, strek en geblokte ontlastingsbogen aanleunend bij de lokale barok. In de top een hijsbalkgat. Aan het Pandreitje een lijstgevel met centrale getrapte top. Het linker bovenvenster is een gedicht zandstenen kruiskozijn onder geblokte ontlastingsboog. De gevel is opengewerkt met rechthoekige vensters onder strek en voor de zolder met bijkomende afgeschuinde dagkanten en geblokte ontlastingsboog. Neo-barokke aanbouw van vier traveeën breed getypeerd door een centrale tuitgevel, kruiskozijnen en geblokte ontlastingsbogen met mascaronsluitstenen.

...”

Het definitief beschermingsbesluit heeft dus niet alleen betrekking op de trapgevels, maar ook op andere elementen in de gevel, zoals de vensters en de lijstgevel.

Het kan niet ontkend worden, ook omwille van de bij het dossier gevoegde foto's, dat de met de bestreden beslissing vergunde terrasoverkapping een deel van de gevel aan het zicht zal onttrekken, en niet “doorzichtig” is, zoals de tussenkomende partij beweert.

Ook de stelling van de verwerende partij in de bestreden beslissing dat het bijna onmogelijk is de trapgevels en de terrasoverkapping in één beeld te zien, is kennelijk onzorgvuldig en onredelijk.

Uit de door de verzoekende partij voorgelegde foto's blijkt op het eerste gezicht duidelijk dat het pand, waarop de bestreden beslissing betrekking heeft, één geheel is, op een hoek van twee straten, waardoor de verwerende partij niet kan stellen dat de trapgevels en de terrasoverkapping "bijna onmogelijk" in één beeld kunnen gezien worden, terwijl dat ook geen zorgvuldige weerlegging is van voormelde ongunstige adviezen.

Uit de motivering van de bestreden beslissing blijkt dan ook dat de verwerende partij, in het licht van het definitief beschermingsbesluit, de impact van de aanvraag op de erfgoedwaarden op het eerste gezicht manifest verkeerd beoordeelt.

6.6

Op het eerste gezicht blijkt dat de motivering van de bestreden beslissing kennelijk onredelijk afwijkt van het, zowel door de gemeentelijke, als de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar bijgetreden, ongunstig advies van het agentschap Onroerend Erfgoed.

De verzoekende partij toont op het eerste gezicht afdoende aan dat de overwegingen van de bestreden beslissing, omwille van de motiveringsplicht en de zorgvuldigheidsplicht van de verwerende partij, in redelijkheid geen afdoende en zorgvuldige beoordeling zijn van de aanvraag door de verwerende partij, die concreet, en op basis van zekere, precieze en pertinente gegevens, moet onderzoeken of de terrasoverkapping te verzoenen valt met het beschermd stadsgezicht, in het bijzonder omwille van het, door de gemeentelijke en de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar bijgetreden, gemotiveerd ongunstig advies van het agentschap Onroerend Erfgoed.

Het eerste middel is dan ook ernstig.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van de bvba LUPAN is ontvankelijk voor de behandeling van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.
2. De Raad beveelt de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de verwerende partij van 19 maart 2020, waarbij aan de tussenkomende partij onder voorwaarden een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het vernieuwen van een bestaande terrasoverkapping op een perceel gelegen te 8000 Brugge, Pandreitje 1, met als kadastrale omschrijving 2de afdeling, sectie B, nr. 1163A.
3. De uitspraak over de kosten van het geding wordt uitgesteld tot de uitspraak over de vordering tot vernietiging van de bestreden beslissing.

Dit arrest is uitgesproken in zitting van 19 mei 2020 door de tiende kamer.

De griffier,

De voorzitter van de tiende kamer,

Jonathan VERSLUYS

Eddy STORMS